

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Imenatni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 1. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Okrog Indokine

Britanske čete so zapustile ozemlje Kitajske in tamkajšnje angleške koncesije so ostale brez vojaške zaščite. Resnica je, da so bile britanske oborožene sile na Daljnem vzhodu tako neznatne, da za resno varstvo pod britansko kontrolo se nahajajočih ozemelj sploh niso prihajale v poštev. Zato se zdi, da je umik angleških čet bolj simboličnega, nego dejanskega pomena, bolj načelna gesta Velike Britanije, s katero se postavlja uvod v priznanje japonskih uspehov na Kitajskem. Stara je namreč zahteva Tokia, da se evropske sile umaknejo s svojih privilegiranih položajev na kitajskem ozemlju. Od Japoncev postavljena kitajska vlada pod vodstvom Vanggingveja je proglasila brž ob svojem nastopu za svoj program, da bo napravila konec izrednim pravicam evropskih sil na Kitajskem. Bilo je pričakovati, da se bo pričela velika kampanja, ki naj izsili po tem ali onem potu, da se te japonske in kitajske zahteve uresničijo.

V Londonu so zelo redkobesedni glede pomena, ki naj ga ima odpočitek angleških čet iz kitajskih koncesij. Razumljivo je, da skušajo čim bolj maskirati ta korak, saj so tudi glede prepovedi blaga skozi Birmo za Čangajška omilili stvar z dodatno pripombo, da gre samo za provizorij, ki naj velja za tri mesece. Vendar more komaj biti dvoma o tem, da se je Velika Britanija v sili razmer odločila, da skuša doseči z Japonsko kompromis in da je pripravljena za to ceno žrtvovati postojanke v Kini. Res je sicer, da o tem še ni izrečena zadnja beseda, toda ne da se zanikati, da se razvoj gibe v naznačeni smeri. Prav spricho tega je zelo razumljiv ameriški demanti, da bi Zedinjene države imele namen prevzeti od Angležev opuščene postojanke na Kitajskem. Kdor spremlja ameriško politiko na Kitajskem v teku zadnjih dveh, treh desetletij, je moral že sam kot splošna resno dvomiti o verodostojnosti prvotnih poročil.

Drugo nič manj zgodovinsko pomembno dejanje se odigrava okrog Indokine. Francija je Japoncem že napravila koncesijo, da ustavi sleherni prevoz blaga po svojem teritoriju v Indokini na korist maršala Čangajška. Toda Tokiu to ni dovolj. Zahtevajo, kakor se glasijo poročila, ne sicer uradno potrjena, a zelo verjetna, naj Francozi dovolijo na svojem ozemlju v Indokini mornariška in avionska oporišča za japonsko oboroženo silo, a vrhu tega prost prevoz japonske armade po železnici čez Indokino do kitajske meje.

Pred svetovno vojno, a tudi še potem, je bilo po svetu veliko govora o tako zvani rumeni nevarnosti. Dejansko je praktično nihče ni resno jemal. Nasprotno, prav s pomočjo »rumene nevarnosti« so se izvrševale velike politične transakcije. Nikoli nemara še ni bila primernejša prilika, kakor je danes, da se spomnimo na ta poglavja iz nedavne zgodovine. Japonska mednarodno-politična kariera se je začela prav za prav šele z zmago nad Rusi s prisvojitvijo Koreje ter z dosego premoči v južni Mandžuriji. Ta zmaga pa je bila Japoncem omogočena samo s politiko Anglije, ki je videla v oni dobi najnevarnejšega konkurenta na svetovni pozornosti v stari carski Rusiji. Svetovna vojna z veliko borbo zoper nemški blok je odstranila iz vzhodne Azije Nemčijo ter del njenih kolonij prinesla Japoncem, ostale pa britanskemu imperiju. Nova doba velike japonske ekspanzije na Kitajsko se je začela z okupacijo Mandžurije pred nekaj sedmimi leti. Gotovo je danes vredno, da se spomnimo, kako je ravno zakulisni sporazum s Francijo že vnaprej dal Japoncem dovoljenje za ta korak in kako je prav stališče zapadnih velesil v Društvu narodov imelo za posledico omahljivo ženevsko politiko ter japonski uspeh.

Bila je tekma med evropskimi velikimi silami, brezobzirna tekma za kolonialno in drugačno oblast, ki je nudila Tokiu pogoje za uspehe. Še posebno je ponovno koncilantno stališče zapadnih evropskih velesil pomenilo osnovo za japonsko politično rast.

Danes se list zgodovine usodno obrača in nekdanja pomočnika prehajata med žrtve japonske ekspanzije. V Tokiu so mogli brez težav izdelati recepte za svoje uspehe na račun evropskih medsebojnih borb, pa jih realizirajo, kakor se nudijo prilike. Serija takih uspehov najbrž še ni zaključena. Indokina bo služila nemara za preizkusni kamen, kaj se da brez težav doseči v sedanjih situaciji. Na vprašanje, če je Indokina zares bistveno potrebna za uspešno vojno zoper Čangajška, se ne more odgovoriti povsem pritrdilno. Res je, da drži čez severno Indokino železnica v Junan, skrajno južnozgodovinsko kitajsko provinco, skozi veliko mesto Hanoi. Toda od tamkaj do Čungkinga, sedanje nacionalne kitajske prestolnice, je še silno daleč in tjakaj se da priti le po silno težko prehodnem ozemlju, skozi tesne soteske in čez visoke gore, kjer se ni težko upirati tudi z malimi in preprosto oboroženimi silami.

3000 nemških letal nad Anglijo

Včerajšnji nemški napadi so bili največji in najbolj siloviti od vseh dosedanjih in so zajeli skoro vso Anglijo — Roji po 400 letal

London, 16. avg. j. (C. B. C.) Po kratkem premoru v nemških letalskih napadih na Anglijo, ki je bil zabeležen v četrtek dopoldne, so se v četrtek popoldne nemški napadi obnovili z naraščajočo silo, ki je v noči od četrta na petek ter na sam petek dosegla dosedanj višek. To je bila najmočnejša letalska ofenziva, kar jih je bilo doslej. Nemške bombe so padle v minuti noči celo v območje 10 milj od centra Londona ter so zadevale londonsko letališče Croydon. Nemške bombe so se nadalje vspale na Škotskem ter so udarjale v življenjsko važne municijske depoe v severovzhodni Angliji.

Danes so se nemški napadi na Anglijo nadaljevali še z večjo silovitostjo. Nekako do 4. popoldne je med drugim preletelo južno in južnovzhodno angleško obalo šest formacij nemških bombnikov in lovskih letal. Vsaka izmed njih je štela po 400 letal.

Nemška poročila

Letalske akcije v četrtek podnevi in ponoči — Z minami zadelane angleške luke — Borba med ladnjami in letali — Podatki o angleških in nemških izgubah

Berlin, 16. avgusta br. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo službeno vojno poročilo, v katerem pravi:

V teku 15. avgusta in v noči na 16. avgusta so naše letalske sile znova napadle obmorske luke, objekte oboroževalne industrije, letališča in balonske zapore v Angliji. Močno so bile poškodovane pristaniške naprave v Portlandu, Scarboroughu, bile uradno objavljene nekatere izprevarne letal in motorjev v Birminghamu in Broughuhotu pri Hullu, kakor tudi hangarji in druga poslopja na raznih letališčih v južni, južnovzhodni in srednji Angliji. Pri tem je prišlo do hudih letalskih spopadov, v katerih je major Galland dosegel svojo 20. letalsko zmago. Več britanskih luk je bilo znova zadelanih z minami.

Britansko letalstvo je v pretekli noči znova prodrlo nad zapadno Nemčijo. Bomba pa niso napravile nikake omembe vredne škode.

Skupne izgube sovražnega letalstva so v teku 15. avgusta znašale najmanj 143 letal. 106 jih je bilo sestreljenih v letalskih spopadih, ostala pa so bila sestreljena od protiletalskega topništva ali pa uničena na angleških letališčih. Razen tega je uspelo sestreliti 21 zapornih balonov, 32 nemških letal se ni vrnilo na svoja oporišča. Vendar pa je naš pomorski reševalni službi uspelo na Kanalu rešiti 9 nemških in enega britanskega letala.

Neka podmornica je potopila dve oboroženi trgovinski ladji s skupno 14.000 brutto registrskih ton. Nekaj minolovcev je od 10 napadajočih sestrelilo 4 sovražna letala tipa »Spitfire«.

V četrtek je nastopalo 500 nemških letal

Berlin, 16. avg. AA. (DNB) po poročilih, ki jih je dalo vrhovno poveljstvo, je pri včerajšnjih letalskih napadih nad Veliko Britanijo sodelovalo okrog 200 nemških bombnikov, katere je spremljalo 300 lovskih letal tipa Messerschmitt. Pri teh napadih so nemške letalske sile letele vse globlje nad pokrajino Newcastle. Nemški bombniki so v prvi vrsti napadali pristanišča, ladje, letališča in postojanke protiletalskih baterij. Ti napadi so na vsej črti dosegli dober upeh. Silno so pa pretirana angleška poročila, ki pravijo, da je pri včerajšnjih napadih sodelovalo več kot tisoč nemških letal. V Londonu navajajo pretirane številke, da bi vsaj do neke mere opravičili veliko škodo, katero so Angliji povzročili včeraj nemška letala.

Izgube od 8. do 13. t. m.

Berlin, 16. avgusta. j. (DNB) Nadmočje nemške zračne sile v boju za Anglijo se vidi iz naslednjih statističnih podatkov:

Od 8. avgusta do 13. avgusta ob 8. zvečer je bilo v celoti sestreljenih odnošno na tleh uničenih 505 angleških letal, nemške izgube so znašale v tem času samo 129 letal.

Sanitetna letala

Berlin, 16. avgusta. AA. (DNB) Nemška sanitetna služba je od ranega jutra zelo aktivna. Sanitetna letala stalno križarijo nad Kanalom in južnim delom Škotske.

Res je nadalje, da bi bilo skozi Junan mogoče prekiniti zveze Kitajske z britansko Birmo ter priti Čangajšku za hrbet, toda za take operacije bi bilo treba velikih vojaških sil in predvsem mnogo časa. Ne zdi se zelo verjetno, da bi Japonci resno nameravali svoje zahteve po oporiščih in uporabi železnice izkoristiti za organiziranje velikega novega vojaškega podjetja zoper Čungkingovo vlado. Mnogo verjetneje je videti, da želijo v Tokiu samo izkoristiti sedanjo izredno priliko ter doseči na račun oslabiljene Francije čim več koncesij, ki naj služijo kot osnova za bodoče osvojitve.

Spricho vsega tega ni pretirano, ako zapišemo domnevo, da se odigrava sedaj v vzhodni Aziji eden najusodnejših obratov v svetovni zgodovini.

Formacije so si sledile v petminutnih presledkih.

New York, 16. avg. s. Columbia Broadcasting Corporation javlja, da so cenili v angleških uradnih krogih, da je danes že do 16. popoldne okoli 3000 nemških letal sodelovalo v napadih na Anglijo. Pojavlja se mnenje, da hočejo Nemci še nočjo izsiliti odločilno letalsko bitko.

Berlin, 16. avgusta. AA. (DNB) Nemške letalske enote so letele danes v več valovih nad Temzo. Letala so letela proti severni in zapadni Angliji. Angleško protiletalsko topništvo je streljalo.

London, 16. avgusta. AA. (Reuter) Preteklo noč in zgodaj zjutraj so sovražna letala letela nad pokrajinskimi srednje Anglije. Letala so napadla tudi obrežne kraje severovzhodne Anglije. Prav tako so opazili sovražna letala ponoči in zjutraj nad severovzhodno obalo, nato pa tudi nad južozapadno in nad Walesom.

vernega morja. V glavnih pristaniščih na Norveškem, Danskem, v Nemčiji ter na holandski, belgijski in francoski obali so pripravljeni sanitetni motorni čolni, ki imajo nalogo prisikčiti na pomoč letalskim posadkam, ki bi padle v morje. Da bi zavarovali ves letalski prostor med nemškimi oporišči na zasedenem ozemlju in nad Anglijo, vzdržujejo letala neprekinjeno poročevalsko in radijsko službo. Nemška sanitetna služba je rešila ne samo nemške, temveč tudi angleške in francoske letalce. Nemška sanitetna letala je mogoče videti že od daleč zaradi njihove bele barve in zaradi velikega rdečega križa. Ta letala niso oborožena.

Posebna eskadrila za napade na London

Berlin, 16. avg. AA. (DNB) S pristojnega mesta je DNB zvedel, da je v okviru današnjih letalskih akcij popoldne odletela z gotovih oporišč posebna eskadrila

Angleška poročila

Nekaj podrobnosti o četrтковih napadih in spopadih
Silan učinek bombe v Croydonu pri Londonu

London, 16. avg. j. (Reuter) Zračni napadi na Anglijo v četrtek popoldne so se pričeli najprej na jugovzhodu, ter so se kasneje razširili proti severovzhodu. Na stotine nemških bombnikov in lovskih letal je napadlo letališča vzdolž jugovzhodne obale. Na angleški strani je v velikem obsegu poleg lovskega letalstva poseglo v obrambo tudi protiletalsko topništvo. Dva letalska napada sta bila dopoldne izvršena na jugovzhodni obali, in sta bila manjšega obsega.

Tekom popoldneva so sovražni bombniki v močnih skupinah preleteli angleško obalo ter zadel na zaporni ogenj. Tekom drugega napada so bila sestreljena štiri nemška letala tipa Dornier in en lovec tipa Messerschmitt. Od krogel prevrtna so se letala zrušila v morje pred nekima obalnima mestom. Dve letali tipa Messerschmitt, ki sta poizkušali napasti neki angleški zaporni balon, sta bili prisiljeni k umiku, nekemu drugemu nemškemu letalu pa je uspelo enega izmed balonov sestreliti.

Popoldne je bilo vrženih mnogo visokoeksplzivnih bomb tudi na raznih točkah severovzhodne obale. Bilo je nekaj žrtev. Skoro povsod so se razvile zračne borbe ali pa so naletela nemška letala na zaporni oženi angleškega topništva.

V Croydonu je neka bomba porušila vrsto 6 hiš ter zapustila 8 m globok in 12 m širok liak. Več oseb je bilo ubitih.

Spopadi v Kanalu

London, 16. avg. s. (Reuter) Očividci pripovedujejo, da je prišlo danes nad nekim južnovzhodnim angleškim mestom do velike letalske bitke. Več letal je bilo sestreljenih in letalci so se spuščali s padali iz zadetih aparatov. 16 nemških bombnikov je napadlo ladje v Kanalu. Eno izmed letal je bilo sestreljeno. Druga skupina nemških letal je napadla balonske zapore. En balon je bil zadet ter je padel na neko kmečko hišo. Požarna bramba je intervenirala in je požar pogasila.

Ameriški opazovalci v Londonu

London, 16. avg. s. (Reuter) V London je dospela danes ameriška vojaška delegacija, ki jo tvorijo admiral Gornsey ter generala Amons in Stroud. Delegacija se je že danes podala na obisk k ameriškemu veleposlaniku ter je takoj prevzela svoje funkcije vojaški h opazovalcev v Angliji.

Napadi niso bili večji od četrтковih?

London, 16. avgusta. s. (Reuter) Do 21. še ni bilo izdano nobeno uradno poročilo o današnjih letalskih napadih na Anglijo. Kolikor je znano, pa ti napadi niso imeli znatno večjega obsega nego včerajšnji.

letal Ta borbena skupina se bo vojskovala proti vsem vojaškim ciljem in objektom, ki so važni v vojaškem pogledu, v ožji okolici britanske prestolnice. Nemško letalstvo bo na ta način dokazalo, da nobena sila na svetu ne more preprečiti nemškimi letalskim oddelkom, da ne bi metali bomb tja, kamor hočejo, na če je treba tudi nad sam londonski City. Omenjena specialna eskadrila še ni prispela do svojih ciljev in je zdaj nad Kanalom. Poročila te eskadrile pravijo, da so že zanačili prva britanska lovška letala. DNB pripominja, da bo v kratkem poleg ostalih poročil o bolih prinašalo tudi posebne vesti o spopadih z omenjenimi specialnimi letalskimi formacijami.

Cilji nočnih napadov

Berlin, 16. avgusta. AA. (DNB) O priliki zadnjih nočnih napadov nemških letal na Anglijo so nemški bombniki uspešno napadli državne ladjedelnice pri Catanu, ladjedelnice južno od Basena, kakor tudi skladišča premoga. Nastali so veliki požari. Uničenih je bilo več delavnic, poškodovane pa nekatere barake. Po tem napadu so nemški bombniki izvedli napad v strmo-glavem poletu na postojanke britanskih protiletalskih baterij v ladjedelnici. Letala so topove prisilila k molku, reflektorji so ugasnili. Nemški letalci pogosto ponavljajo take napade, da bi prevarili Angleže, kadar mečejo bombe v bližnjih krajih.

Nemci o angleških poročilih

Berlin, 16. avg. AA. (DNB) Te dni je britansko letalstvo za mornarico sporočilo, da angleški letalci morajo s častno besedo potrditi svoje izjave o številu sestreljenih letal. Nemški pristojni krogi izjavljajo z ozirom na to, da britanske oblasti objavljajo svoja poročila na podlagi subjektivnih ugotovitev, s čemer se v veliki meri more tolažiti dejstvo, da na eni strani Nemci, na drugi pa Angleži objavljajo različne številke sestreljenih letal. Na podlagi dokumentov v nemške protiletalske artilerije, kakor tudi britanskih letalskih sil, dokumentov, ki so jih našli po begu Britancev z Norveške, se vidi, kakšna je razlika v subjektivnem prikazovanju in objektivnem ugotavljanju dejstev s pomočjo aparatov.

Nemški napadi so se pričeli že zjutraj, ponovili pa so se popoldne v večjem obsegu. Več formacij nemških bombnikov, spremljanih od lovcev tipa Messerschmitt, je tedaj napadlo zlasti južnovzhodno Anglijo. Tudi balonske zapore so bile napadene.

Zvečer so se napadi na južnovzhodno Anglijo ponovili.

Včerajšnje izgube

London, 16. avg. s. (Reuter) Po dosedanjih podatkih so v teku dneva angleški lovci sestrelili okrog 50 sovražnih letal. 12 angleških lovcev pogrešajo, vendar se je 8 pilotov rešilo.

Angleži o izgubah v četrtek

London, 16. avg. AA. (Reuter) Ministrstvu za letalstvo in za notranjo varnost sta izdali sledeče sporočilo: Vlada ima sedaj v roki popolna poročila o letalskih spopadih včerajšnjega dne kakor tudi o številu žrtv. V Croydonu je bilo ubitih več oseb, več pa ranjenih. Po uradnih podatkih je bilo zbitih 169 sovražnih bombnikov in lovcev. Mi smo izgubili 34 letal, vendar se je 17 pilotov rešilo. Preteklo noč je

bilo delovanje sovražnega letalstva manjše, vendar pa je bilo raztegnjeno na širše ozemlje. Posebno so bile bombardirane pokrajine vzhodne Anglije. Povzročena je bila škoda v srednji Angliji.

Angleška petrolejska ladja torpedirana

New York, 16. avgusta s. (Ass. Press). Z Azorov poročajo, da je neka podmornica te dni 200 milj južno od otočja potopila neko 18.000-tonsko angleško petrolejsko ladjo. 15 članov posadke je sedaj dospelo na Azore. 35 pa jih še pogrešajo, dočim so bili trije ubiti pri eksploziji torpeda. Kapitana angleške ladje je odpeljala podmornica kot ujetnika s seboj.

Bombe na London

New York, 16. avg. s. (Columbia B. C.) Londonski radio je danes popoldne ob 17.05 za deset minut prekinil vse svojo oddajo. Računajo, da je imel London letalski alarm.

Berlin, 16. avg. s. (Ass. Press) Nočjo javlja agencija DNB, da sta dve eskadrili nemških bojnih letal danes prodrli skozi protiletalsko obrambo Londona ter očistili zračni prostor nad Londonom.

London, 16. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo ob 21.30 naslednji komunikacije:

Med tem ko so bili nemški letalski napadi na Anglijo do opoldneva v manjšem obsegu, je pozneje velika formacija nemških bombnikov in lovskih letal preletela južnovzhodno obalo. Takoj so intervenirala angleška lovška letala. Nemška letala so se večinoma umaknila, preden so dospela do okolice Londona. Ostala letala so dospela do ustja Temze ter so vrgla bombe na oba bregova reke. Povzročene je bilo nekaj škode. Nekaj oseb je bilo ranjenih in ubitih. Tudi protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Skupina nemških letal je preletela na jugovzhodu London, toda ne da bi metala bombe.

Zgodaj popoldne so nemška letala izvedla bombne napade na več točk južne angleške obale. Na otoku Wight je bila povzročena manjša škoda. Napadeno je bilo tudi neko vojaško letališče.

Pozneje so nemška letala zopet napadla ustje Temze, pa tudi južnozgodovinsko predmestje Londona. Bombe so porušile nekaj hiš in trgovin ter so zalele neko železniško postajo. Manjše število oseb je bilo ranjenih, med njimi nekaj smrtno.

Zvečer so se napadi na več mestih ponovili.

Važne spremembe v sovjetski vojski

Moskva, 16. avgusta. j. (Tass) Danes so bile uradno objavljene nekatere izpremembe na najvišjih mestih v komisarjatu za vojno. Za prvega namestnika vojnega komisarja je bil imenovan maršal Budjoni, ki je bil hkrati razrešen svoje dolžnosti kot poveljnik moskovskega okrožja. Dalje je bil dolgoletni šef generalnega štaba rdeče armade general Sapošnikov imenovan za namestnika vojnega komisarja ter je na lastno željo zaradi svojega ranegega zdravlja lahko odložil svojo funkcijo kot generalštabni šef. Za šefa generalnega štaba rdeče armade je bil imenovan armijski general Mereckov, bivši vrhovni poveljnik leningrajskega vojnega okrožja in eden izmed armadnih poveljnikov v bivši finski vojni. Mereckov bo tudi še v bodoče vršil svojo funkcijo namestnika vojnega komisarja.

Moskva, 16. avgusta. AA (Tass). Danes je bila objavljena uredba vrhovnega sovjeta o socializaciji bank, industrijskih in drugih podjetij ter prometne mreže v Besarabiji.

Prvi sestanek v Turn-Severinu

Madžari so predložili svoje zahteve, s katerimi se je rumunska delegacija vrnila v Bukarešto

Bukarešta, 16. avgusta. br. (Stefani) V Turn-Severinu sta se danes dopoldne prvič sestali madžarska in rumunska delegacija, ki sta določeni za pogajanja v svrhu ureditve transilvanskega in vseh drugih med obema sosedoma spornih vprašanj. Kakor znano, vodi madžarsko delegacijo pooblaščen minister Hory, rumunsko pa bivši minister Valerian Pop. Dopoldanska seja je bila formalnega značaja. Na njej so se dogovorili o proceduri pogajanj. Na popoldanski seja je madžarska delegacija rumunski predložila madžarske zahteve. Rumunska delegacija od njih še ni zavzela nikakega stališča. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je nočjo odpotovala delegacija v Bukarešto, da predloži vladi madžarske zahteve v proučitev.

Turn-Severin, 16. avgusta. AA. O današnjih konferenci, s katero so se začela pogajanja med Rumunijo in Madžarsko je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

Danes ob 12. sta se sestali na prvo sejo delegaciji, ki jima je poverjena naloga, da vodita madžarsko-rumunsko pogajanja. Se-

ja je bila v veliki dvorani palače Bibescu. Po pozdravnih besedah in izraženih željah za uspešen zaključek pogajanja in po izmenjavi polnomočij je minister Hory izročil madžarske predloge rumunskemu ministru Valeru Popu, voditelju rumunske delegacije. Rumunska stališča in predlogi bodo sporočeni na prihodnji seji, ki bo v ponedeljek 19. avgusta ob 10. na istem mestu. Rumunska delegacija je ob 16. z rednim ekspresnim vlakom odpotovala iz Turn-Severina v Bukarešto, kamor prispe ob 20. in kjer bo svoji vladi predložila madžarske predloge.

Bukarešta, 16. avgusta. s. (Ass. Press). Dognava se, da je na današnjem sestanku z rumunsko delegacijo predložila madžarska delegacija popolnoma nove predloge za ureditev madžarsko-rumunskega spora. O vsebini predlogov ni bilo mogoče ničesar izvedeti. Člani obeh delegacij so po prvi seji izjavljali, da so bili madžarski predlogi sedaj poslani rumunski vladi ter da od njenega stališča sedaj zavisi nadaljnja usoda pogajanj.

Boji v Afriki

**Ofenziva v Somaliji se nadaljuje — Spopadi v zraku
Drugi polet Angležev nad severno Italijo — Neprستاني
napadi na Malto**

Rim, 16. avg. br. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je opoldne objavilo 68. službeno vojno poročilo, ki se glasi:

V britanski Somaliji se naše ofenzivne operacije še v polnem teku. Neko sovražno letalo je bilo sestreljeno v bližini Zeile in je zgorelo.

Sovražna letala so dvakrat napadla Cabbaleio in Massauo. Sovražne bombe so povzročile le malo škode. Stiri osebe so bile ubite, 12 oseb je bilo ranjenih. Naše letalstvo je napadlo Waihir. Pri tem sta bili na vzletišču tamkajšnjega letališča uničeni dve sovražni letali. V letalskem spopadu je bilo sestreljeno še eno angleško lovsko letalo.

Naši bombniki so v spremstvu lovskih letal bombardirali letališče Halifar na Malti. Zadetih je bilo več objektov, v katerih so nastali požari. Sovražna letala, ki so skušala formacije naših letal zadržati, so bili prisiljena k umiku. Neko sovražno lovsko letalo je bilo sestreljeno. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča.

V Severni Afriki so naša letala bombardirala železniško progo Fuka—Marsa Matruk.

Davi zarana so sovražna letala preko švice vdrila nad severno Italijo ter bombardirala razne kraje. Nekaj bomb je udarilo na področje občin Merate in Olgiate, dva civilista sta bila ubita, pet ljudi je bilo ranjenih. Materialne škode je bilo le malo. Protiletalsko topništvo v Turinu je zadelo neki sovražni aparat, ki je padel na tla v bližini Ceresola d'Alba. Od pet članov posadke je bilo nekaj ubitih, ostali pa so bili ujeti.

Bombe na Malto

Rim, 16. avgusta. br. (Stefani) O napadu italijanskih bombnikov na letalsko oporišče Halifar na Malto, so se izvedle naslednje podrobnosti: Formacije izvidniških letal so dognale, da na tem letališču Angleži nekaj pripravljajo. Zato so se večer odpravili nad Malto italijanski bombniki v spremstvu lovskih letal. Okrog polnočnega so prispeli nad omenjeno letališče. Kljub hudemu ognju angleškega protiletalskega topništva so se spustili precej nizko nad letališčem ter vrgli nanj več tor razstrelilnih bomb. Tri angleška letala tipa »Hurricane« so se dvignila z nekakega drugega letališča. Italijanska lovka letala so se zapletla z njimi v borbo. Medtem so trimotorji bombniki nadaljevali svojo razdeljalno akcijo. V letalskem spopadu je bilo eno angleško letalo sestreljeno, ostali dve pa sta zapustili nadaljnjo borbo. Bombniki so dovršili svojo nalogo in so se nato z lovci vred vrnili na svoja oporišča. Letalci so tudi fotografsko posneli rezultate svoje akcije.

Švicarski protest v Londonu

Bern, 16. avg. s. (C. B. C.) Švicarska vlada je naročila svojemu poslaniku v Londonu, da vloži zaradi poleta angleških letal nad Švico oster protest pri angleški vladi ter zahteva jamstva, da se take kr-

Angleži bodo odstopili svoja oporišča v Ameriki?

Rooseveltovo sporočilo o pogajanjih Zedinjenih držav z Anglijo — S Kanado se Zedinjene države pogajajo o skupni obrambi ameriške poloble

Washington, 16. avg. s. (Reuter.) Predsednik Roosevelt je izjavil danes na konferenci tiska, da je ameriška vlada povprašala pri angleški vladi, če bi hotela Anglija dovoliti Zedinjenim državam mornariška in letalska oporišča na angleških posestih na zapadni polobli. Roosevelt je dejal, da se istočasno pogaja ameriška vlada s kanadsko vlado glede obrambe zapadne poloble. Pogajanja se tičejo zlasti obrambe Panamskega prekopa.

Roosevelt je posebej opozoril novinarje, da ta pogajanja niso zvezana z vprašanjem prodaje ameriških rušilcev Angliji.

Ottawa, 16. avg. s. (Ass. Press.) Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je potrdil nocoj izjavo predsednika Roosevelta, da se ameriška in kanadska vlada pogajata za skupne ukrepe za obrambo zapadne poloble.

London, 16. avg. s. (Reuter.) V merodajnih angleških krogih izjavljajo nocoj, da bo angleška vlada rade volje upoštevala vsak predlog ameriške vlade, da posodi Zedinjenim državam svoje otoke ali luke na zapadni polobli kot mornariška ali letalska oporišča. Ne more pa biti govora, da bi angleška vlada pristala, da taka oporišča proda ali da v zameno za ameriške rušilce.

Zveza USA — Kanada?

Washington, 16. avg. j. (A.R.) Današnji ameriški listi listi obravnavajo pod velikimi naslovi izpremembe, ki jih je povzročila evropska vojna v odnosih med Zedinjenimi državami in Kanado. Listi obravnavajo v tej zvezi načrte o nekakšnem paktu o medsebojni pomoči med Zedinjenimi državami in Kanado, češ da sedanje okoliščine kažejo, da bi bil ta pakt izrednega pomena za okrepitev položaja.

Tudi v Singapuru?

Washington, 16. avg. s. (Columbia B. C.) V diplomatskih krogih se govori, da obstoji tudi možnost, da bi Anglija dovolila Zedinjenim državam mornariško in letalsko oporišče v Singapuru. Te govorice se vzdržujejo kljub vsem demantijem.

Pomen Grönlandije za Ameriko

New York, 16. avg. j. (A.R.) List »Daily Mirror« se zavzema v svoji današnji izdaji za pridobitev Grönlandije po Zedinjenih državah. List naglašja, da pomen Grönlandije izredno važno točko za obrambo ameriške celine. Nastaja samo vprašanje,

šitve švicarske nevtralnosti ne bodo več ponovile.

Rim, 16. avg. s. (C. B. C.) Italijanski listi pišejo danes zelo ostro zaradi poleta angleških letal preko švicarskega ozemlja. »Popoldni list« opozarja, da so pričela ta letala metati bombe na italijanska mesta preko Švice ter da morajo tudi v švicarskih mestih zaradi teh poletov dati letalske alarme. List pravi, da bo Švica zaradi tega pač protestirala v Londonu, da pa to najbrž ne bo zadnji tak protest. Italija bo sedaj gledala, ali ne bo morda Švica na kršitve svoje nevtralnosti reagirala na isti način kakor Grčija.

Žrtve v severni Italiji

Rim, 16. avgusta. AA. (Stefani) Objavljen je bil uradni poimenski seznam žrtv angleškega bombardiranja Milana, Torina in Alessandrije. V Milanu objokujejo 12 mrtvih, od katerih jih je 7 mož, 5 pa žena, vsi pa so bili civilisti iz delavskih in obrtniških krogov, dalje je bilo 46 ranjenih, med katerimi je 6 mesečen otrok ter dva otroka po 6 let. V Turinu objokujejo 1 mrtvega in 6 ranjenih. V Alessandriji je bilo 12 mrtvih in 14 ranjenih. V tem mestu je bila posebno prizadeta družina nekega kmetovalca, očeta 7 otrok, ki je izgubil tri otroke med 4 in 9 let starosti, štirje pa so bili ranjeni. Vsa »talija izkazuje spoštovanje tem nedolžnim žrtvam, ki so padle pod bombami dozdavnih branilcev civilizacije, ki napadajo prebivalstvo odprtih mest. Prebivalstvo je neomajno uverjeno, da bo že znalo masčevati te nedolžne žrtve.

Italijanske letalske izgube

Rim, 16. avgusta. AA. (Stefani) Po vseh iz Londona so italijanske letalske sile izgubile od začetka vojne pa do 8. avgusta 146 letal. London pristavlja, da bodo to število objavili tudi sami Italijani. V pooblaščenih rimskih krogih zanikajo to vest in trdijo, da so italijanske izgube v letalstvu znašale do 8. avgusta 141 letal, eno letalo pa je izginilo. Toda vse skupaj 142 letal. Britansko letalstvo pa je v borbi z Italijo izgubilo 250 letal.

Angleži o položaju v Somaliji

London, 16. avgusta. j. (Reuter.) V merodajnih angleških vojaških krogih smatrajo danes vojaški položaj v Somaliji kot kritičen za angleške čete ter se razpravlja o tem ali ne bi kazalo britanske čete umakniti do Berbere. V odgovorni angleških krogih ne prikrivajo skrbri zaradi vojaškega položaja, ki je nastal v prvi vrsti zaradi tega, ker so na razpolago le šibke angleške čete za ojačenje tamkajšnjih postojank. Na drugi strani pa se zmerom smatrajo da utegne naglo prodiranje italijanskih čet postati Italiji celo v breme. Malo je verjetno, da bi povečanje prestiza, ki ga je dosegla Italija na teh bojiščih, moglo pomirjevalno vplivati na prilike v Abesiniji, kjer po raznih vestih iz tamkajšnjih virov grozi vstaja domačinov. Anglija je zašla v Afriki v dokaj težaven položaj zaradi tega, ker mora izvrševati vse operacije brez francoskega sodelovanja.

Vojaška pooblastila za Roosevelta

Washington, 16. avg. br. (A. R.) Reprezentančni dom je po daljši razpravi odobril načrt zakona, ki pooblašča predsednika, da pokliče za dobo enega leta v vojaško službo 360.000 pripadnikov nacionalne garde in rezervistov. Amandma, po katerem naj bi smel prezident uporabiti nacionalno gar-do po svoji uvidevnosti kjerkoli, je bil odklonjen.

Ostra debata o prodaji rušilcev

Washington, 16. avg. AA. (Stefani) Po razgovoru, ki ga je imel s predsednikom Rooseveltom se je senator Ly odpejal v senat, da bi zastopal prodajo 50 rušilcev Angliji in zraven poudarjal zakonitost tega prenosa. Senator trdi, da gre za stare ladje, ki ne morejo koristiti obrambi Zedinjenih držav in pravi dalje, da so Zedinjene države zainteresirane na britanski zmagi. Senatorja Lyja je podprl tudi senator Pepl, katerega je Roosevelt prav tako sprejel Senatorji Tidingen Vanderberg, Adams, Wabon, Landy in Schnelenbach so ostro nastopili proti Lyju in Peplu. Začela se je ostra razprava, ki je trajala do konca seje.

Prevoz begunskih otrok

Washington, 16. avg. s. (Ass. Press.) Zunanje-politični odbor senata je danes odobril zakonski osnutek, ki dovoljuje ameriškim ladjam, da gredo v luke vojujočih se držav po begunske otroke, da jih prepeljejo v Zedinjene države. Na to dovoljenje pa je vezan pogoj, da na prevoz pristanejo vlade vseh vojujočih se držav.

Blokirana rumunska imetja v Angliji

Bukarešta, 16. avgusta. AA. (DNB) Rumuni, ki so imeli v Angliji svoje račune, so bili obveščeni po uradni okoliščini britanskih bank, da so njihove terjatve v Angliji blokirane.

Zagonetka napada na križarko „Helli“

V Rimu odločno zanikajo angleška namigavanja, da bi križarko potopila italijanska podmornica, in sumijo, da so jo Angleži sami

Rim, 16. avg. AA. (Stefani) V zvezi s torpediranjem grške križarke »Helli« ugotavljajo v uradnih krogih, da se dajo na temelju tendencioznih namigavanj angleškega tiska, katerega ponavljajo ameriški listi, lahko sprevideti manevri tistih, ki bi radi dosegli, da bi jim uspel tudi zadnji poskus, da bi Grčijo potegnili v vojno. Torpediranje grške križarke pomeni nov primer cinizma, s katerim vodi vojno Anglija. Poskusi, da bi potegnili tudi druge narode v vojno, da bi se žrtvovali za Anglijo, niso uspeli. Zmaga orožja držav osi je uničila načrte, ki so stremeli za tem, da znova ovekovečijo Versailles. Zaradi tega se Anglija že loteva vseh sredstev v upanju, da bo povzročila nove požare in otežila mednarodni položaj. Sicer pa pomeni dejstvo, da je snodi London pobit v objavo, da se nobena britanska podmornica ni nahajala v bližini pristanišča Tinos in da so potem takem italijanske podmornice tiste, ki so odplule tja, dokaz, da se je britanska admiraliteta potrdila potrditi sum, ki naj bi po zgledu »Athenie« padel na Italijo. Nobena italijanska podmornica ni sporočila, da bi torpedirala grško ladjo. In celo več. Nobena italijanska podmornica ni te dni križarila v predelu, kjer je bila torpedirana grška križarka »Helli«.

Vznenmirjenje v Grčiji

Atene, 16. avg. AA. (Atenska agencija) Torpediranje križarke »Helli« je povzročilo globoko vznenmirjenje v vsej državi. Listi izražajo bolelost in negodovanje grškega javnega mnenja zaradi nepoimlivera in neprimerne napada, ki je bil izvršen v zalivu Tinos v trenutku, ko so imeli ti-soči romarije namen udeležiti se procesije s čudodelno podobno Mater božje.

Atene, 16. avg. s. (Reuter.) Grška vlada je odredila, da bodo romariji z otoka Tinos prepeljeni na celino pod spremstvom grških vojniških ladij.

Varnostni ukrepi

Atene, 16. avg. br. (Reuter) Grška vlada je izdala glede na potopitev križarke »Helli« zelo stroge varnostne ukrepe. Luka na otoku Tinosu v Cikladih je hermetično zaprta. Vsi mornarji, ki so bili na dopustih, so bili brzojavno pozvani nazaj v službo. Predsednik vlade general Metaxas je imel že snodi daljša posvetovanja z vrhovnimi poveljniki vojske, mornarice in letalstva. Posvetovanja so se danes nadaljevala.

Davi so se tu razširile vesti, da so se pričeli na albansko-grški meji koncentrirati večji kontingenti italijanske vojske.

Atene, 16. avg. s. (Ass. Press) Na urad-

nih grških mestih izjavljajo, da grška vlada ni podvela zaradi potopitve križarke »Helli« še nobenih izrednih obrambnih ukrepov.

Diplomati pri Metaxasu

Atene, 16. avg. s. (Reuter.) Ministrski predsednik Metaxas je imel sinoči nov razgovor z italijanskim oolnikom.

Nocoj sta posetila generala Metaxasa zaporedoma tudi nemški in angleški poslanik.

Vtis v Turčiji

Carigrad, 16. avg. e. Tudi v Turčiji je izzvala vest o grški križarki »Helli«, ki jo je neznanca podmornica torpedirala pred otokom Kinov, veliko zaskrbljenost. Predsednik turške vlade je v tej zvezi ponovno sprejel grškega poslanika in se je razgovarjal z ostalimi člani vlade. Skical je tudi najvišje poveljnike turške vojske. Ob tej priliki so ugotovili, da je položaj zelo kočljiv.

Ankara, 16. avgusta. AA. (Stefani) Turški veleposlanik v Moskvi je prispel čez Odeso iz Moskve in takoj nadaljeval pot v Ankaru. Poročajo, da je njegov prihod v zvezi s turško-sovjetskimi odnosi, ki so se po nedavnem govoru Molotova precej ohladili. Prav tako poudarjajo, da ima pot turške veleposlanika politični značaj.

Ankara, 16. avg. s. (Reuter.) Ministrski predsednik Saidam je danes konferiral z grškim poslanikom pri turški vladi. Saidam se je posvetoval tudi z vodilnimi osebnostmi turške vojske in mornarice.

Turčija bi priskočila Grčiji na pomoč

Ankara, 16. avg. s. (Reuter.) Današnji turški listi komentirajo grško-italijanski spor. V listu »Jenni Sabbah« pravi poslanec turškega parlamenta Jölki, da bi vsak italijanski napad na Grčijo vodil do angleške pomoči in turške intervencije.

Nov napad?

Atene, 16. avgusta s. (Ass. Press.) Grška rušilca »Basilio Georgios« in »Vassilis Olga«, ki sta bila po včerajšnjem napadu na križarko »Helli« na poti na otok Tinos, sta bila napadena od neznanih letal, ki so vrgla več bomb. Rušilca sta se s spretnim manevriranjem izognila bombam in na napadalec tudi nista streljala. Neznanca letala so napadla tudi neko grško trgovsko ladjo, ne da bi povzročila škodo.

Ukinitev blokade — rešitev za Francijo

Izjava francoskega zunanjega ministra — Po 40 letih zopet javna procesija v Vichyju — Organizacija mladine

New York, 16. avgusta. AA. (DNB) V izjavi »New York Times« je francoski zunanji minister Baudoin poudaril svoje upanje, da bo Anglija ublažila blokado francoskih obal, ker bi sicer ta blokada lahko imela resne posledice za francoski narod, dočim Nemčije sploh ne bi prizadela. Boudoin je pristavil, da je dal Angliji jasna in sprejemljiva jamstva, ki lahko prepričajo Angleže, da bodo živila, ki bodo prišla skozi blokado, razdelili samo med francosko prebivalstvo. Minister je poudaril, da stališča Anglije pravno ni mogoče braniti in da ne odgovarja dejanskemu položaju. Pristavil je, da so pridelti francoskih kolonij zadostni za prehrano Francije in da jih je mogoče v državo uvažati izključno le s francoskimi ladjami.

Vichy, 16. avgusta. AA. (Havas) V svojem govoru, ki ga je imel včeraj za francosko mladino, je ravnatelj mladinskega odseka v ministrstvu za družine Pierre Gauthier izjavil, da bo v rkatem objavljen »Karta mladine«. Opozoril je, da so demobilizirani mladenci že na delu v mladinskih domovih, ki jih bodo pripravili za življenje.

Vichy, 16. avgusta. AA. (Havas) Včeraj so Marijin praznik v vsej Franciji proslavili s številnimi verskimi prireditvami. V Vichyju je šla prikratk po letu 1900 procesija skozi mesto. V procesiji sta bili med drugimi papeški nuncij in nadškof iz Strassburga. Tudi v Tunisu so Marijin praznik slovesno proslavili.

Zeneva, 16. avgusta. AA. (DNB) Po poročilih iz Marsella je francoska admiraliteta do nadaljnjega prepovedala vse izlete po Sredozemskem morju. Pod to prepoved spadajo tudi jadrnice. Vsi lastniki jaht in

jadrnic se morajo prijaviti francoskim pomorskim oblastem.

Vračanje francoskih beguncev

Zeneva, 16. avg. AA. (DNB) »Paris Jour« poroča, da se je v mesecu avgustu vrnilo na svoje domove okoli 600.000 beguncev iz severnih pokrajin nezasedene Francije. Od 1. do 15. avgusta je šlo čez demarkacijsko črto 245 vlakov in 56 avtomobilov, s katerimi so se vozili Francozi. Iz nezasedenega dela Francije je prišlo v zasedeni del 184.000 beguncev. Poleg tega se jih je pripeljalo s kolemi ali pa jih prišlo peš 18.000. Tako se je v mesecu avgustu doslej vrnilo v svoja bivališča blizu 800.000 beguncev.

Belgijski begunci v Franciji

Bern, 16. avgusta j. (SDA) V Bruslju izhajajoči belgijski list »Le Soir« objavlja razgovor svojega urednika z vodjo rekstiv Leonom Degrellem. Vodja rekstivov je naglasil, da se je lotil vprašanja belgijskih beguncev ter da se je zaradi tega mudil v nezasedeni Franciji, kjer se je sestel tudi s podpredsednikom vlade Pierrom Lavalom. Od Lavalu je dobil uradno potrdilo, da smatra francoska vlada, da bivša Pierlotova vlada, ki je zapustila Belgijo, za francosko vlado pravno več ne obstoji. Dobil je tudi zagotovilo, da bodo takoj storjeni potrebni ukrepi, da se bo moglo 300.000 Belgijcev, ki so pobegnili v južno Francijo, vrniti domov. Degrelle je naglasil, da se je že pričel delati na organizaciji teh obratnih transportov.

Sedmo kolo nacionalnega amaterskega turnirja odigrano na Dobrni

Celje, 16. avgusta
Sedmo kolo nacionalnega amaterskega turnirja so odigrali danes v zdravilišču na Dobrni. Zdravilišča uprava je po dogovoru s Celjskim šahovskim klubom povabila v goste igralce amaterskega turnirja. Zjutraj ob 8. uri so se igralci z novinarji odpravili z avtobusom na Dobrno. Ob pol 10. je bila v Zdraviliškem domu zakuska, takoj nato pa se je začela bitka, ki je trajala do 14.30. Ob 15. je bilo skupno kosilo, ki so se ga udeležili ravnatelj zdravilišča g. dr. Šter ter vsi igralci in zastopniki tiska. Med obedom je povzel besedo g. dr. Šter in naglasil zasluge Celjskega šahovskega kluba ter pomen prireditve turnirja, rekoč, da je to gotovo največja kulturna prireditev v tem okolišču in v Celju v zadnjem času. Čestital je klubu k 20-letnici in želel njemu kakor tudi igralcem največjega uspeha. Zahvalil se je prof. Grašer za gostoljubnost in zagotovil, da bo bivanje na Dobrni ostalo vsem udeležencem v najlepšem spominu. Govoril je še šahovski mojster g.

Ozren Nedeljković iz Beograda v imenu uprave Jugoslovenskega šahovskega saveza in novinarjev. Popoldne je nudila uprava zdravilišča vsem udeležencem kopanje, zvečer pa jih je pogostila za slovo. Igralci so se polni navdušenja nad lepim krajem in gostoljubnostjo po večerji vrnili v Celje z željo, da še večkrat obiščejo ta biser Slovenije.

7. kolo je poteklo takole: Šmigovec in Grašer sta igrala igro damskega kmeta. V srednji igri je bila pozicija izenačena. Šmigovec je Grašerju nastavljal past, v katero se je ta ujel. Grašer je izgubil figuro, Šmigovec je v lahki kombinaciji Grašerja v 39 potezah matiral.

Šorli je kakor da bi se hotel oddolžiti lepoti kraja, zaigral do sedaj najlepšo partijo na tem turnirju. S Popovičem sta igrala špansko partijo. V otvoritvi je Šorli stal bolje, postavil je svoja dva lovca v najdaljši diagonali, žrtvoval kvaliteto ter dosegel pozicijo s problemskimi mati. Popovič se je tik pred matom vdal.

Velik bolgarski izvoz v Nemčijo

Sofija, 16. avgusta. AA. Ministrski svet je imel sinoči sejo, ki je trajala do polnoči. Po seji je bilo izdano naslednje poročilo:

Ministrski svet je na nocojšnji seji odobrila poleg drugega tudi v zadnjem času sklenjeno pogodbo z Nemčijo, pogodbo, s katero se zagotavlja izvoz sadja, zelenjave in raznih izdelkov iz sadja, zelenjave, tobaka in drugih letošnjih pridelkov za vsoto 1500 milijonov levov. V zameno za to se zagotavlja iz Nemčije uvoz neobhodno potrebne blaga za zasebno gospodarstvo, na drugi strani pa bodo državna podjetja in ustanove dobile za svoje potrebe nujni inventar.

Nove demonstracije na Finskem

Helsinki, 16. avg. br. (SDA) Zadnje dni je prišlo v Helsinkih in do drugih finskih mestih do novih komunističnih demonstracij. Davi je bilo o njih izdano službeno poročilo, ki pravi, da je ob priliki teh demonstracij prišlo tudi do sponadov med demonstranti in policijo. Posledno resni so bili incidenti v Obu, kjer je pri demonstracijah sodelovalo 3 do 4 tisoč ljudi. Pri sponadnih s policijo je bilo v Obu ranjenih 23 ljudi, med njimi 11 policijskih organov.

Danes se je pripeljal iz Moskve v Helsinke poslanik dr. Paasikivi. Službeno sicer zatrjuje, da je njegov prihod za sebnega značaja, v poučenih krogih pa se je izvedelo, da ga je vlada pozvala na posvet zaradi resne napetosti med Finsko in Rusijo. Dr. Paasikivi naj bi dal finskih odgovornim krogom odgovor na vprašanje, kakšne namene ima prav za prav Sovjetska Rusija s Finsko. Dr. Paasikivi se bo v nekaj dneh zopet vrnil v Moskvo.

Ostavka dveh finskih ministrov

Helsinki, 16. avgusta. j. (Fin. Tel. Ag.) Včeraj je podal minister za ljudsko skrbstvo Tanner ostavko. Njegovu mestu je prevzel trgovski minister Kofilainen. Nadalje je podal ostavko minister za poljedelstvo Heikinen, ki ga bo v njegovi funkciji nadomestoval namestnik predsednika parlamenta Kalliooski. Kde bo zamenjal trgovskega ministra Kofilainena trenutno še ni znano.

Posebna bolnišnica za kazence

Beograd, 16. avgusta. AA. Ker je uvidel nujnost potrebe, da se ustvari za bolnišnice, sodne kazence in aretirance, boljši pogoji, kar se tiče bolniške nege in zdravljenja, je pravosodni minister odobril potrebne kredite ministrstvu socialne politike, da se v sestavi splošne državne bolnišnice zgradi posebna zgradba, katero bodo uporabljali le za bolne kazence in aretirance. To zgradbo bodo začeli graditi še letos in jo bodo opremili z vsemi potrebnimi napravami, kakor to velevala higienski predpis. Pravosodni minister je odobril tudi potreben kredit za zgraditev posebnega paviljona pri bolniščini za duševne bolnike v Topolici za preiskavo zločinov osumljenih duševno zmedenih oseb.

Nesreče znanih zagrebških motociklistov

Zagreb, 16. avg. o. V pretekli noči sta se na novi betonski cesti Zagreb—Samobor—Bregana pripetili dve težji prometni nesreči. Preko nekakega potoka građe nov most; zato je promet na cesti v bližini potoka prekinjen. Znani zagrebški biciklistični vrvak Šostarek se je včeraj z nekim sovozačem pripeljal z 80-kilometrsko brzino in se zaletel v pregrado na cesti. Šostarek je dobil hude poškodbe. Sedaj se zdravi v zagrebški bolnišnici.

Njegovo stanje je resno. Druga nesreča se je pripetila v pretekli noči na isti cesti blizu Stanojevice. Motociklist Štandekar se je zaletel v nekega Dragotina Lončarića. Oba sta dobila smrtne poškodbe, ki sta jim že podlegla.

Mlinar je proti Šubariću otvoril e 4. Šubarić je bil branil s francosko partijo. Mlinarić je napravil veliko, Šubarić pa malo rošado. Oba sta vpriporila napad na nasprotno kraljevo krilo. Partija se je po zamenjavi figur končala remis.

Vse ostale partije so bile prekinjene. Marek je proti Grašiću igral Rettijev sistem. V srednji igri je Marek dal damo za stolp in konja. Partija je prekinjena v nejasni poziciji.

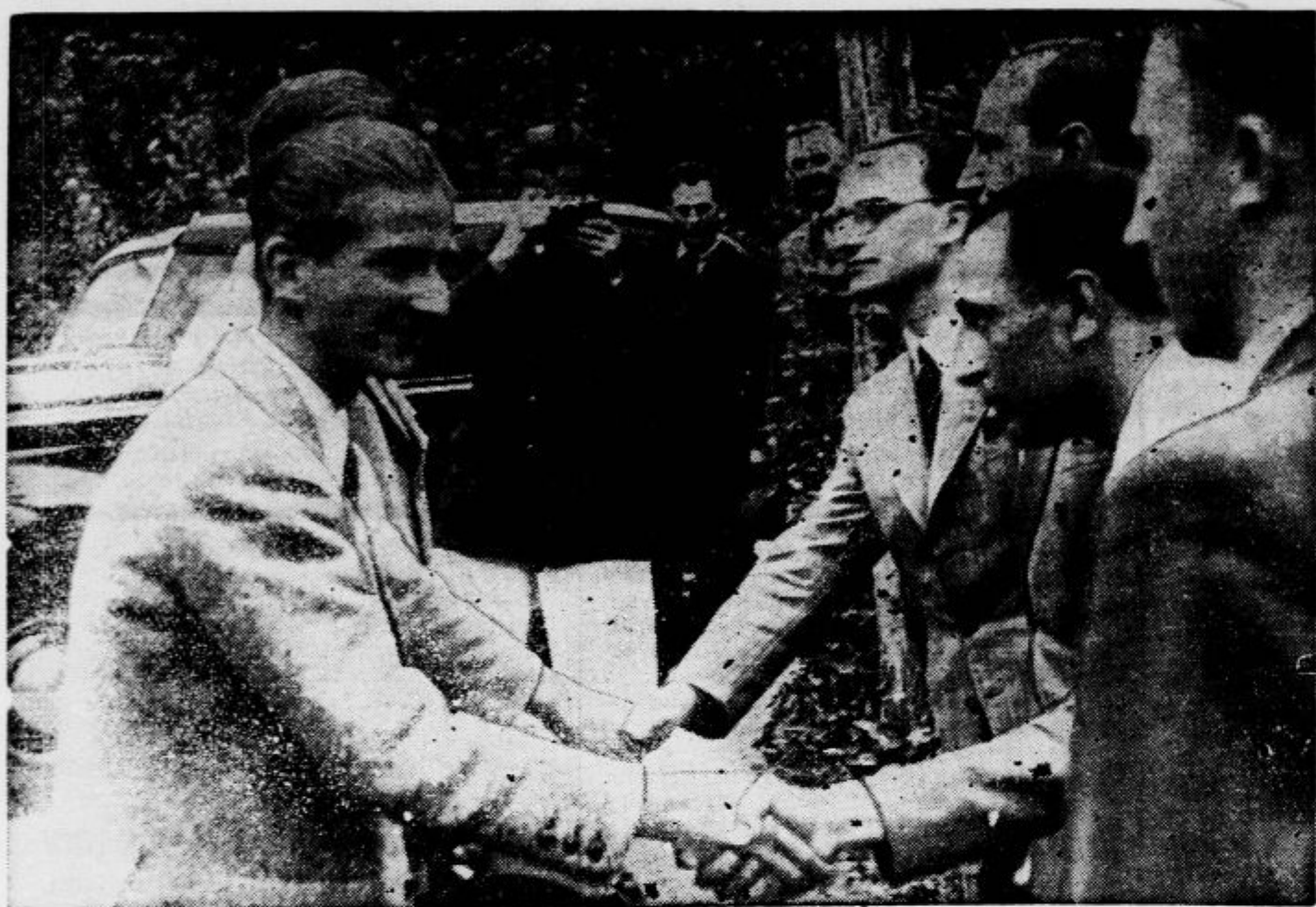
Gottlieb in Medan sta igrala skandinavsko otvoritev. Prešla sta z enakimi izgledi na srednjo igro. Po zamenjavi figur je nastala končnica, v kateri je Gottlieb, da bi dosegel boljšo pozicijo dal kmeta.

Berner se je kot črni proti Pavloviću branil s sicilijanko in po zamenjavi dame osvojil dva kmeta. Partija je prekinjena v končnici, v kateri ima Berner stolpa in tri proste kmete, Pavlović pa stolpa in enega prostega kmeta, ki grozi prodreti na damo. Verjetno bo nastala končnica stolpa proti trem kmetom. Izid je nejasen. Majstorović in Zuk sta igrala Caro-Cenn. V srednji igri je Majstorović po kombinaciji osvojil kmeta. Partija je prekinjena z boljšim izgledom za Majstorovića. Savić je proti Mišuri igral Rettijev sistem. Po zanimivi igri je Savić dobil kmeta. Kaže na remis. Jerman proti Šiški igra Niemcevičovo obrambo damskega gambita. Šiška je zaradi Jermanove napake osvojil figuro. Partija je prekinjena v verjetno dobljeni poziciji za Šiško.

Igri so prisostvovali zdraviliški gostje ter z zanimanjem sledili poteku. Stanje po 7. kolu: Šubarić 5 (2), Jerman 5 (1), Šorli 4 1/2 (2), Berner 4 1/2 (1), Grašer 3 1/2 (2), Mišura 3 1/2 (1), Marek, Šiška, Gottlieb 3 (1), Majstorović 2 1/2 (3), Medan 3 1/2 (1), Popovič, Pavlović 2 (1), Savić 1 1/2 (1), Zuk 1 1/2 (1), Grašer 1 1/2.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro bo v vsej državi. Nekoliko bolj bo oblačno v severozahodnih krajih. Tu pa tam bodo jutranje megle.

Kakor smo poročali, sta Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. kr. Vis. knežinja Olga pretekli ponedeljek popoldne prisostvovala teniški turnirju na Bledu. Slika kaže Nj. Vel. kralja Petra II. ob prihodu na tenišče, kjer so ga pozdravili člani uprave Srbske in Slovenske teniške zveze

Rogaška Slatina in šmarski okraj Kako naj se zblížata zdravilišče in dežela

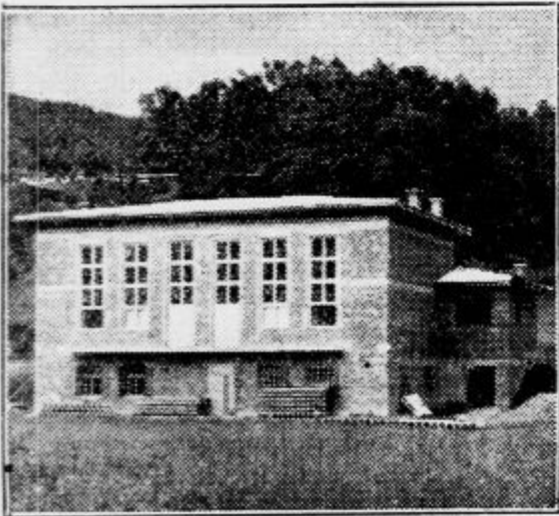
Rogaška Slatina, sredi avg.

Na terasi Zdraviliškega doma sedim in motrim življenje Rogaške Slatine. Popoldne je in le nekaj gostov sedi okoli kavarniških miz s kartami v rokah, semeterje je tudi kaka dama v modernih hlačah, poslikana po obrazu in nohtih. Vsem se pozna, da jih opoldanska vročina utruja in da se premagujejo, ko ne grede ko opoldanskemu počitku. Tudi zunaj med gredicami, letos večinoma rdečih cvetic, se razteza nekaj gospode po klopih z vidnim namenom, da jih solnce opeče. Komaj tu in tam kak gib — nikomur se ne ljubi govoriti. Le od časa do časa pride po lepih

za prav vzela, ko so meje iz inozemstva takorekoč zaprte. Pa vendar toliko in tako poudarjena bogastva in razkošja... predvsem pri damah... Pa tudi to je čudno, da je tako izrazita večina židovskega žargona, ki dozdnevno tem bolj poudarja svoje izoblike, ko vemo, koliko trpe njihovi bratje po svetu... O tem premišljuješ, ko motiš to življenje s terase zdraviliškega doma ob črni kavi...

Pa plačati in greš v okolico. Tam v smeri proti novemu Ozomovemu hotelu se je zbrala bela mladina pri tenisu, raztrgani fantiči ji pobirajo žogo. Po belih stazah mimo Triglavca, ali šumskega miru na Jamno pa srečaš le malokoga. Tudi mimo Aleksandrovega doma ali Učiteljskega doma na Bellevue si sam popolnoma predan samotnim meditacijam. Komaj te moti ob sleherni stezi drug prosjak, ki ne trpi konkurence, kakor da je vzel stezo v zakup, da pač ljudje ne pozabijo, da se razvija največje razkošje v sredi najrevnejšega okraja.

Pa komaj si mimo teh zadnjih hotelov in penzionov, je kakor odrezano: ničesar več te ne spominja tako imenitnega zdravilišča, ki je otok v okraju, v vseh ožirih čisto eksteritorialen: po jeziku, po obnavljanju, po noši, po blagostanju, ki zahteva od kraja vse ozir, sam pa je brez zveze z okolico... Pač: saj prinašajo ljudje jersbačke in restavracijske kuhinje, pa mlečne kangle, pa še drugi čakajo, da si prislužijo s svojo uslužnostjo kak dinar... v nedeljo pride pa okolica v Slatino »gledat gospodo«...

Novl Sokolski dom v Rogaske Slatini

belih stezah kaka perica s perilom, kak nosač s kovčgi, tem vročina ne prizadeva muk: govore, govore celo slovenski v posebnem slatinskem narečju.

Točno ob treh kakor po uri prispejo prve gručice gospode. Redki so še, neživahni, zdi se, da niso hoteli zamuditi ure. Za njimi prihajajo drugi, vedno bolj glasni, pa posedajo po kavarniških stolicah, ki so jih postavili medtem dečki v širokem prostoru med zdraviliškim domom in godbenim paviljonom, kamor vedno bolj segajo popoldanske sence kostanjev. Komaj prihajajo od raznih strani tudi godbeniki, večinoma z instrumenti v rokah, gospoda se zbira, zaseda klopi ob promenadi in strahu, da je kdo ne prehitel. Oni, ki so prišli prepozno, morajo le promenirati, kar storijo tem raj, ko jim ni za mir, saj živahno gestikulirajo in se kar kriče razgovarjajo večinoma v nemščini, pa madžarščini, nekaj malega v hrvaščini... slovenščine ne slišiš, saj tudi znanca ne srečaš zlepa, pa če poznaš pol Slovenije. Ob petih godba zaigra, ljudje se zvrste pred paviljonom, promenirajo mimo slatinskih vrtecev, nosijo v rokah pisane kozarce ter uživajo po požirkih krepčilo pijačo. To so pravi gostje, oni slučajni gostje je spijejo kar nekaj kozarcev na dušek....

Doslej je bilo vsako leto med gosti največ pravoslavcev, med njimi kar mnogo pravoslavnih svečnikov, zato je tem bolj čudno odkod se je letošnja družba prav

Kako drugače je pač to na Gorenjskem, ko je vsa pokrajina en sam razširjeni Bled, ko čutiš njegovo bližino že kar od Kranja preko Radovljice in kar zopet Bohinj ter po kočah v Triglavskem pogorju. In medtem ko delajo blejski gostje izlete po Gorenjskem, da se čuti »blagodat« njihove bližine, so slatinski gostje vedno le na kupu, razen če jih odpelje zdraviliški avtobus na Bled ali Dobro. Da se nahajajo v deviški zemlji, kjer je na zunaj sicer mnogo revščine, a pri tem polno prirodnih lepot in prekrasnih umetniških in zgodovinskih znamenitosti — kakor Olimje in Sladka gora — tega niti ne vedo, saj jim tega tudi nihče povedal ni. Morda pa bi jim bilo prav všeč in tudi okolici bi bilo prav. Tudi težav ni nobenih, ko je povsod mogoče celo z avtobusom.

Treba bo najti zveze med okrajem in zdraviliščem, kajti dosedanja rezerviranost zdravilišča pač ne more upravičeno silnih obremenitev okraja: predvsem prinaša okraj prevelike žrtve za ceste, ki so se jih sedaj lotili, kar — to bodi izrecno poudarjeno — je res že nujno, vendar morajo imeti tudi davkoplačevalci iz okraja kaj od tega, da brne neprestano avtomobili bogatih ljudi mimo njih, da morajo prispevati za te in take izdatke v obliki cestnih dolkov, ko ni v okraju skoraj nikakih drugih davčnih virov ko zemljiška posest. Kakor se veselimo napredka tega zdravilišča, tako bi želeli, da bi iz njega prihajalo tudi blagostanje ne pa obremenitev za ves okraj. Ker vemo, da imajo iste občutke tudi na pristojnih mestih, zato lahko pač pričakujemo, da se bodo našle tudi možnosti, da bo ves okraj deležen procveta, kakršnega doživlja to znamenito zdravilišče v njegovi sredini.

Fatima se je oglasila po 41 letih iz Maribora Zaradi nje je svojčas nastal cel muslimanski pokret

Mostar, sredi avgusta.

Kdo je Fatima Omanovićeva, katere ime se te dni najbolj pogosto izgovarja med bosanskimi in hercegovskimi muslimani? Polnih 41 let ni nihče ničesar vedel o Fatimi, zdaj pa se je nenadno izvedelo za njo: pisala je svojim bratom in sestri in jim sporočila, da je živa. Pismo je prišlo iz Maribora.

Bilo je pred 41 leti. Dne 3. maja 1899 se je po Mostarju razširila novica da je bila maloletna muslimanska deklica Fatima Omanovićeva, hčerka kmeta iz vasi Kuta pri Mostaru, ukradena in pokrščena. Po muslimanskem Mostarju je završalo: v znak protesta je bilo prirečeno veliko zborovanje, ki je obsodilo nasilno pokrščenje in izvoljen je bil odbor 12 članov z muftijo Alijem efendijem Džanićem na čelu, da vložijo pri pristojnih oblastvih protest in zahtevajo, da oblastva poiščejo nedorazlo Fatimo in jo vrnejo staršem.

Deklica se ni vrnila in protestno gibanje se je širilo in postajalo vse bolj ostro. Muslimani v Mostaru so poslali dve spomenici, eno ministru Kalaju, kraljevemu namestniku v Bosni, drugo pa samemu cesarju Francu Jožefu I. V spomenicah so izne-

sli vse krivice in zapostavljanja muslimanov v Bosni in Hercegovini ter zahtevali, da se jim zametja verska svoboda.

Odgovor na spomenico je prišel z Dunaja leta 1900. Tu je bilo rečeno, da muslimani nimajo razloga za pritožbe, pa da bodo njihovi verski interesi tudi naprej zaščiteni enako, kakor so bili doslej. Mostarški muftija Ali se je moral umakniti novemu muftiji. In zdaj šele se je začel širiti po Bosni in Hercegovini pokret, znan pod imenom »Džanićev pokret«. Poseben izvršni odbor je imel nalogo ščititi muslimanske interese v zasedenih pokrajinah. Od teh temnih časov bosanske zgodovine je torej minilo polnih 40 let. Nihče ni nikoli nikomur izvedel o Fatimi Omanovićevi, ki je bila neposredni razlog temu velikemu muslimanskemu gibanju. Izvršni odbor si je mnogo prizadeval, da bi izvedel karkoli o usodi pokrščene muslimanke. Najbolj črni trenutki muslimanske preteklosti so povezani z imenom Fatime Omanovićeve. Preko 10 let je trajal Džanićev pokret, ki je zahteval celo vrsto človeških žrtv. Pozneje pa so ljudje polagoma pozabili na Fatimo, meneč, da je pač že zdavnaj mrtva.

ževnost, kar je pokazal že z mnogimi študijami, ocenami in poročili. V »Hrvatskem dnevniku« z dne 15. t. m. je izšla njegova daljša, tri stolpce obsegajoča študija z naslovom »Književno delo Juša Kozaka«. G. Kozarčanin piše v tej pregledni in lepi študiji med drugim:

V sodobni slovenski književnosti dominira nekoliko močnih umetniških osebnosti, med katerimi je pripovednik in esejist Juš Kozak vsekakor na prvem mestu. Globoka in krvava problematika njegove proze, ki se v nji vsevdiž zrcali naš čas in sodoben človek na razpotju idej in poti, se ne omejuje zgolj na aktualno slovensko kulturno, socialno in politično stvarnost, marveč skuša zajeti vanjo sploh današnjega človeka in njegovo dobo. Polnosti tega ustvarjanja ni tako lahko karakterizirati v nekaterih informativnih stavkih: v Kozakovem delu se bori človek s samim seboj in z zverjo v sebi in okrog sebe; razčlenja in grebe po sebi, iskaje krvavo jedro resnice v človeških dejanjih in nazorih; vzpenja se skozi dvome in kapitulacije bridkega vsakdanjega življenja v neko svojo novo duhovno stvarnost in svobodo, v katero tendira celotna Kozakova književna tvorba. Ni mnogo pisateljev, nad katerih deli bi se moral človek tolikrat zaustaviti kakor nad novelami in romani Juša Kozaka. Tu ni fabule, ki bi bila sama sebi namen, čeprav je vsako poglavje zabasano z dejanjem, dogodki, spoprijemi in presenečenji. V okviru novele in eseja, ki so v njem zelo pogosto novelistični elementi, kakor so tudi novele skoraj vedno polne esejističnih fragmentov, marginalij in refleksij, izpoveduje slovenski pisatelj nenavadno hrabro, zgoščeno in ostro svoje umevanje življenja, in funkcije umetnosti v njem svojo sodbo o času in njegovih anomalijah, svojo veliko in svetlo vero v zmagovitost svobode in novi, nesentimentalni, požlahtnjeni in poduhovljeni humanizem, ki bo izrinil živalsko barbarstvo in gnolbo naših generacij. Pisatelj, ki je v najzrelejših stvarjalnih letih, kritik, ki sodi določeno in brezkompromisno, potem ko je šel skozi nekoliko svojih kreativnih stopenj in si popolnoma izgradil svoje umetniško in socialno gledanje, govori gotovo bolj zgovorno in bolj polno o sodobni slovenski splošnokulturni in splošnoslovenski stvarnosti kakor najbolj inteligenten teoretik, ki je zanj vendarle bistveno spekulativni, celo demagoški značaj. Povsod iz Kozakovega dela govori človek, srečen in nesrečen, krvav in ponižan, bičan po apokaliptičnih sencah našega časa, razpet na križ bede, droben in pretiran v svoji težaki uradniški karieri ali razravan od strahnih dvomov o svoji brezpomembnosti v času, ki ničesar ne ceni tako malo kakor človeško življenje. So to knjige o človeku in za človeka, v katerih bo inteligentni čitatelj odkril premočno sebe in svoje intimne probleme, svoje bolezni in ubega, svoje mučne borbe in bojazni zaradi izgubljene resnice v mraku in megli. Vse je osredotočeno okrog dveh poglavitnih elementov: človeka in življenja; človeka v življenju, ki ga lomi ali dviga, dokler ne najde svoje določene poti in smota. Tu je to, kar je lastno najmočnejšim delom ruskih klasikov, čeprav v drugačni obliki in brez širine kakšnega Dostojevskega ali Tolstoja.

Po tem splošnem uvodu se Ivo Kozarčanin zaustavlja pri posameznih delih Juša Kozaka, v kolikor so izšla v samostojnih knjigah. Posebej se bavi z romanom »Šentpeter«, v katerem vidi enega najboljših slovenskih romanov v sploh. Malo dalje pravi: Današnja Kozakova proza se že razločuje od tega romana in omenjenih novel; prodira bolj v globino, v brezdane pre-

Te dni pa je njena sestra Naila, ki živi v vasi Kut, sprejela iz Maribora pismo. To je bilo pismo izginule Fatime. V pismu sporoča, da je živa in zdrava in vabi brata, naj jo obišče v Mariboru. Novica, da je Fatima živa, je izzvala v Mostarju ogrom-

no senzacijo. Brat Ali se bo gotovo kmalu odpeljal v Maribor, kjer bo končno izvedel za usodo svoje sestre Fatime, ki je svedela že zdavnaj zamenjala svoje muslimansko ime s katoliškim.

Tragedija neznane mladenke Vrgla se je pod vlak v studenškem gozdu

Maribor, 16. avgusta

Davi ob petih so našli mimoidoči med železniškimi tračnicami v bližini studenskega gozda grozno zmrcvarjeno truplo mlajše ženske. Glava je bila popolnoma odrezana od trupla. Ljudje so takoj obvestili o grozni najdbi studenske orožnike, ki so pričeli s poizvedbami glede vzroka obupnega dejanja neznane mladenke. Po obleki sodeče gre za mlajšo delavko, katere identitete še niso mogli ugotoviti, ker ni imela pri sebi nobenih listin. Le na robčku je

imela vštiti začetnici MP Vrgla se je pod vlak, ki odpelje iz Maribora ob 4.05 in vozi delavce v Ruše. Pri njej so našli neke poslovilne stih, v katerih izraža trpko razpoloženje pred ločitvijo od življenja. Konkretno pa niso znani vzroki, ki so jo tirali v žalosten konec. Truplo so prepeljali v studensko mrtvašnico.

Kdor od svojcev pogreša dekle, naj se zglaš pri orožniki: postaji v Studencih pri Mariboru, da se ugotovi, kdo je mlada obupanka.

Drzen vlom v škofji Loki Trgovca Igor Guzlj ima škode preko 6000 din

Škofja Loka, 16. avgusta

Zdi se, da imajo zmikaviti prav posebno voljo uprizorjati svoje podvize pri Balantovih v Škofji Loki. Kapucinsko predmestje, kjer imajo Balantovi gostilno, trgovino in glavno zalogo tobaka je od središča mesta vprav toliko odmaknieno da gre posel nepridipravom nekam lažje od rok. Pri Balantu so doživeli zadnjih par let kar tri tatvine in naši javnosti je med njimi nedvomno najbolj v spominu ona, ko je izginilo okrog 20.000 din in so potem tatu z veliko težavo le zajeli in denar dobili.

Te dni je bil Balantov dom zopet deležen pozornosti dolgozornikov. Sredi noči so vdrl v vlomilci v glavno zalogo tobaka in v trgovino. Pomagal je po drug meter dolg smrekov kol in širok dober decimeter. S kolom so iztrgali železno palico pri oknu in omrežje okrivili, potem so razbili

šipo in imeli so prost vstop. Ker tačas pri sosednji pošti ni bilo luči, je bilo »poslovanje« v temi tem varneje. Svedrovali so se silajno zalozili s cigaretami vseh vrst. »Drava« cigaret je izginilo 4.000 kosov. »Zeta« 3820 komadov. Ibar 2560. Morava 2600. Vardar 30 in raznih drugih 300 kosov, v skupni vrednosti 4520 din.

Iz zaloge, ki je v posebnem lokalno so vdrl storilci v trgovino. Odnegli so še 1000 komadov raznih cigaret, nadalje 12 nalivnih peres različnih znamk in precej čokolade, tako da ima lastnik Igor Guzlj, kakor se Balantovi dišejo, preko 6000 din škode, ki je le deloma krita z zavarovalnico.

Storilcev nihče ni opazil, niti ni kdo stanovalcev v prvem nadstropju slišal kaj posebnega. Orožniki so izvedli vsestranske poizvedbe. Ker neke sledi že imajo, je upanje, da bodo grešnike kmalu zajeli.

Slaba sadna letina v loškem okraju Hruške in crehi so obrodili srednje, jabolka slabo

Škofja Loka, 16. avgusta

Lanska sadna letina v loškem okraju ni bila kdo ve kaj, pa so zato naši sadiari upali, da se bo letošnje leto bolj obneslo. Uračunali so se. Tudi letošnji sadni pridelek bo po poročilih, ki prihajajo v Škofjo Loko, slab, nemara še slabši od lanskega. Huda zmrzal v zimi in neprestano slabo vreme sta škodovala sadnemu pridelku. Nadlogam in skrbem naših sadiarjev se je pridružil zajec. Zlasti v Poljanski dolini, okrog Trate, vedo povedati o grešnih potih dolgozračnih Slobošna slika letošnje sadnega pridelka ni zadovoljiva, pa zato ne moremo pričakovati kakih sadnih razstav ali sejmov po vzoru preteklih let. Orehi in hruške bodo obrodili povprečno, jabolka in breskve slabo, najslabše na češnje, slive in marelice.

Nerazveselivo obetanje da ne bo razlog za zastoj v lepem sadiarskem pokretu, ki ga kaže loški okraj. Nai povemo, da je se-

daj v srezu že 14 sadijskih podružnic. Precejplajne drevoja, novi sadonosniki, gradnja sadnih sušilnic, uveljavljanje načela o sadnem izboru, nabava škroplil itd. so one lepe postavke delavnosti podružnic SVD. Vse hkrati seve ne gre. Zablanka ima svojo drevesničarsko zadruzo, škofjelški sadijari pa vrtnarski odtsek.

Po izkušnjah bodo uravnali naši sadijari svoje postopke v bodoče. Ni izključeno, da gotovim vrstam sadja naše področje, kakovost tal in lege ne ugajajo. Poglavje zase je vprašanje odornosti in občutljivosti naših sadnih vrst. Tudi o reviziji sadnega izbora čujemo. Slaba sadna letina bo seveda vplivala na ceno sadnih pridelkov. Okoličani prodajojo sadje običajno ob sobotah, ko je v Škofji Loki vsakotodenski zelenjadni trg. Mnogo sadja posuše ljudje za domače potrebe. Po posušnem sadju serajo ljudje izredno radi. V neposredni bližini Škofje Loke so trž. središnice: v Pevnu pri Sv. Duhu in v Retečah.

Veseli večer v Zvezdah

Ljubljana, 16. avgusta

Skupina ge. Zanke Stokičeve iz Beograda je drugič gostovala v Ljubljani. Kakor lani, si je tudi letos izbrala prijazni vrt »Zvezd«, kjer je restavratelj Silović preskrbel za lepo zabavo in dovolj prostora gostom. Že zgodaj zvečer je zelo številna družba napolnila vrt, željna, da se nasmeje duhovitim domisljam nadarjenih, vedrih beograjskih umetnikov.

Goste je občinstvo predstavil g. Jakšić. Prvi je nato nastopil g. Vlasta Antonović-Serjoža v vlogi pijanca, ki je občinstvu prečital vse tisto, česar ni v listih in se je občinstvo od srca smejalo njegovim spretnim kombinacijam oglasov. G. Antonović je nastopil še v dveh točkah: odlično je predstavil lenobnega vojskavca z mnogimi humorističnimi primesi, nato pa je občinstvo razveselil z uspešno imitacijo popularnih beograjskih zagrebških in ljubljanskih igralcev, dalje z uspešnim utelešenjem svojega priljubljenega Serjože in davkarja, ki zna iz izcejene citrone izcediti več soka, kakor najbolj znani svetovni atlet težke kategorije. Občinstvo je vse tri točke hvaležno sprejelo.

Vedno vesela, sloveča srbska umetnica ga. Zanka Stokičeva je takisto pridobila občinstvo s tremi svojimi nastopi, posebno s svobodno improvizacijo pobornice za ženske pravice, z domisljami na račun moškega spola in z »občinsko sirotco«. Sled-

nji se je predstavila kot kmetska prostovoljna bolničarka, ki se na vsak način želi nekje »zakajati«. Prostočuvni izrazi, duhovite šale in prirodna gluma so tudi pri teh kratkih nastopih pokazali, da ga. Zanka po pravici uživa sloves velike gledališke umetnice.

Posebno je užgal nastop odličnega pevca beograjske radijske postaje in člana beograjske Drame g. Boška Nikolića. S svojim lepim glasom je ob kitari zapel več ko 10 modernih narodnih pesmi, šaljive in resne. Občinstvo je bilo očarano od mladostnega glasu in lepote njegovih pesmi. Ko se je že bližala polnoč, je občinstvo še in še s ploskanjem zahtevalo, da Boško zapoje nekatere narodne pesmi in je rad ustregel, nakar se je uspešno večer zaključil.

Čeprav so nas beograjski igralci tudi tokrat razveselili s svojim uspešnim nastopom, vendar želimo s svoje strani pripomniti tole: Ljubljansko občinstvo želi, da se gostovanja beograjskih umetnikov ne omejuje samo na spored, obsegajoč kratke nastope, marveč da za prihodnje gostovanja izberejo kak uspel srbski komad, kjer bo mogoče mnogo lažje in z večjim užikom oceniti njihovo umetniško moč. Beograjski gostje so danes odpotovali v Rogaško Slatino, nato pa potujejo spet v Zagreb, Split in Sarajevo, od koder se vrnejo v Beograd.

Kulturni pregled

Rumuni in Slovani

V času, ko je tako aktualen 27 let trajajoči spor med Rumuni in Bolgari za južno Dobružo, utegnemo zanimati podatki o tesni splojenosti med rumunsko in slovensko kulturo, kakor jih navaja najnovejša številka sofijske »La Parole Bulgare« po odličnem rumunskem zgodovinarju C. C. Giuresco, profesorju univerze v Bukarešti, iz njegove »Zgodovine rumunskega naroda«. Rumunski zgodovinar piše med drugim:

Izmed vseh narodov, ki so se naselili v Daciji po umiku Rimljanov, ni imel noben tako velikega pomena za zgodovino rumunskega naroda kakor Slovani. Mi Rumuni smo romanski narod slovanske barve, kakor so Francozi, Italijani, Španci, romanski narodi malce germanske barve. Slovani so vplivali na nas glede rase, jezika, socialne organizacije in državne organizacije, prav tako v kulturnem in cerkvenem oziru. Ni ga naroda, ki bi imel na nas tako velik vpliv kakor Slovani. Zaradi tega pravi upravičeno slavist Ion Bogdan, da lahko šele po mešanju s Slovani govorimo o obstoju rumunskega naroda. Ta narod je nastal z zlitjem dacijske latinske in slovanske sestave in slovanski element je bil izrazito konstruktiven za razvoj in napredek rumunskega naroda.

Giuresco ugotavlja nadalje, da sta dve petini vsega besedišča v rumunskem jeziku slovanskega izvora in da kvantitativno prekašata latinski delež v tem jeziku.

Močan slovanski vpliv se čuti v vsej romanski kulturi od šestega tja do devetnajstega stoletja. Rumunski zgodovinar sklepa: Dediščina, ki smo jo dobili Rumuni od Slovanov, je zelo obilna in važna. Srečujemo jo povsod v toponimiji, se pravi, v krajevnih imenih po vsem rumunskem ozemlju, v jeziku, ki ne kaže samo slusrečujemo jo povsod v toponimiji, se pravi, v intimno zmes dako-romanske govornice s slovansko. To zlitje rumunske in slovanske govornice se očituje celo pri tvorbi novih besed, kjer se latinske korene dodaja slovanska pripona. Prav tako se kaže konstruktivni slovanski vpliv v rumunski politični zgodovini. Rumunski knezi in vojvode so bili poglavarji avtohtonih slovanskih rodov. Med njimi so bili Srbi in Bolgari. Med devetim in sedemnajstim stoletjem ni bil slovanski jezik samo oficijelni jezik na rumunskem dvoru in jezik rumunskega bogoslužja, marveč je bil v Rumuniji živ jezik, ki ga je govorila njena vladajoča plast, in ta je bila slovanskega izvora.

Ivo Kozarčanin o Jušu Kozaku

Kulturni urednik »Hrvatskega dnevnika«, pesnik, pripovednik in kritik Ivo Kozarčanin, eden najznačilnejših predstaviteljev mlade književnosti na Hrvatskem, se živo zanima za slovensko knji-

pade človeške duše, v diskusije o človeku in človečanstvu, v aktualnost. A ni dvoma, da »Šentpeter« in »Beli mešec« sodita med najboljše, kar je Kozak napisal. Ko hrvatski kritik označuje Kozakovo knjigo »Celica«, jo primerja z vsebinsko odnoso časovno sorodnim spisom Iva Andrića »Ex Ponto«, pravi pa, da je Kozakova »Celica« globlja in močnejša, koncipirana mnogo širše, čeprav morda nima Andrićeve neposrednosti in odkritosti. Kozak je človeško zajemljivši in toplejši, njegova problematika je širša in polnejša, ker ne govori o sebi zaradi sebe, marveč zaradi problemov, ki mučijo človeka na splošno.

Ves drugi del Kozarčaninove študije je posvečen letos izišli knjigi Juša Kozaka »Maeke« (izdaja Tiskovne zadruge). Pisec pravi dobesedno: »Maeke« so najzrelejša dosedanja Kozakova knjiga in nedvomno eno najboljših in najslajših del v vsej slovenski književnosti... Zaradi svoje velike umetniške vrednosti predstavljajo »Maeke« najpomembnejši slovenski književni dogodek... V nadaljnjem prikazuje hrvatski kritik posamezne novele in eseje iz te zares pomembne knjige, ki je v vsej naši kulturni javnosti vzbudila več pozornosti in priznanja kakor katera koli druga književna noviteta. Posebej se zaustavlja pri umetniških kvalitetah in idejni problematiki posameznih spisov te odlične zbirke.

G. Kozarčanin sklepa svojo študijo z naslednjimi stavki: Ta kratki kritični profil književnega dela Juša Kozaka ne more kajpak pretendirati na popolnost in zaokroženost. Kozak ni pisatelj, ki bi že dal vse najboljše, kar more dati in kar bo še dal, zaradi tega ne more biti sodba o njem že dana dokončna. Vendar pa ima portret književnika Kozaka že nekatere zelo značilne in dragocene končne poteze: Močan umetnik in analitik, ki krvavo čuti svoj

Domače vesti

Delu čast!...

Mnogo naših študentov se v počitnicah sprosti in preda lenarjenju. Mnogi pa seveda tudi telovadbi in sportu: plavanju, kolesarjenju, turistiki ali taborjenju. Mladina ima pravico do počitnic, mladi duh in mlado telo potrebuje odmora.

Oni dan pa sem spoznal na vožnji z vlakom zanimiv par: ob resnem očetu je sedel sinko, študent, ki mu je sedemnajst, osemnajst let. Vedenje med obema je bilo zelo iskreno. Med vožnjo, ko ima potnik dovolj časa, rad opazuje družino v kupeju. Pa mi je bilo zelo všeč, ko sem opazil, kako je bil v vsem svojem vedenju še precej mladi oče ponosen na svojega visokorazlega, krepko razvitega sina, sinko pa je bil v vsem zadržanju do očeta zelo priščen. Kmalu smo se zapletli v razgovor in je oče pripovedoval, da pelje zdaj svojega sina — zidarja domov na počitnice.

»Kako, zidarja?« menim. Ko pa je fantu videti, da je študent. »Seveda!« pojasnjuje oče. »Fant študira gimnazijo. Ampak takim ki je treba prilika, da spoznajo, kako težko in naporno je ročno delo. Tudi jaz — je nadaljeval oče — sem začel v mladosti s krampom in lopato. Pa sem imel v življenju srečo in sem se oprijel trgovine. Sreča se mi je smehljala na vsakem koraku in se moram res pohvaliti, da sem si prislužil tako imetje, da omogoča moji družini precej brezskrbno življenje. Vendar vem, da mora znati mlada delati tudi z rokami, predvsem čistiti delo in mu izkazovati čast. Prav zato izročim v počitnicah svojega sina v varne roke kakšnega svojega poslovnega prijatelja, da poprime za teže delo.«

Smehljaje se je dodal: »Glejte, zdaj je moj sinje prenašal po Mariboru opoko in mešal malto. To ni nič hudega. Nekaj kovačev je prislužen, ki jih bo znal vse drugače ceniti, kakor če bi jih izvrtil iz moškega žepa. Mesece dni je služil za težaka na stavbi, zdaj pa bo imel gosposke počitnice.«

upravo zastopal g. dr. Amon Šraj iz Ljubljane, sresko načelstvo pa sreski podnačelnik g. Bogomir Deu iz Litije. K otvoritvi so dospeli tudi gasilci na čelu s staršino litijske gasilske župe banskim svetnikom dr. Josipom Dolinarjem iz Kresnic. Za uvod v slavnost je bila sv. maša. Po sv. maši so se zgrnili ljudje pred novo stavbo. Dom je blagoslovil stiški opat dr. Kostelc. Goste je pozdravil župan g. Mestnik. Zatem so govorili za banško upravo g. dr. Amon Šraj za bansko upravo, g. Bogomir Deu za sresko načelstvo in starešina g. Dolinar za gasilsko župo.

Preproge
Zavese
Tapetno
blago

LINOLEJ

MANUFAKTURA
F. KS.

SOUVAN

LJUBLJANA,
MESTNI TRG 24

* Nova šola v krškem okraju. Šolska mladina iz šole v Viher je hodila do sedaj v šolo v Cerkljah ob Savi. Več kakor uro hoda je imela do šole, kar je bilo zlasti pozimi hudo za šolarčke. Zavojo tega so krajevni činitelji že pred leti začeli razmišljati, da bi kazalo v šolskih zgraditvah posebno šolsko poslopje. To so tudi dosegli in zdaj je šola zgrajena. Stavba je pritičljiva in se prav prilaga našemu načinu zidanja. Za Krško polje je nova šola lep napredek.

— odlično parfumerian — toči
PARFUMERIJA »VENI S«, Tyrševa c. 9

30 KOLONJSKIH VOD

Fant se je zadovoljno smehljalo in pripovedoval, kako je živel v rasevini, vedno na soncu in zraku, kako je tiral samokolnico in se tovariški družil s pošteni delavci... Pa sem pobral skrbnega očeta, kako je prišel do takega sklepa, da vdnja svojega sina v počitnicah za delavca.

* Tega sem se naučil pri svojem nekdanjem gospodarju. Imel je veliko premoženje, v svojem sinu pa ni znal vzbuditi ljubezni do dela. Ko mu je oče zapustil premoženje, sin zdoma razvajan in delomrzen, ni znal v življenju niti migniti s prsti. Premoženje je začelo drastično nízdat. Za tistim, kar je skrbni oče skozi dolga leta spravil na kup, ni zdaj ne duha ne sluha več. Ni dovolj, da preskrbimo otroke s premoženjem, treba jim je tudi trde vzgoje in predvsem spoštovanja do dela. Delu čast!

Prav sem dal i očetu i sinu. Take vzgoje nam je treba. Mladina, ki bo šla skozi trdo življenjsko šolo, se bo znašla vedno na pravem mestu in v življenju ne bo odpovedala ne po sposobnosti ne po značajnosti.

Zajec
Ženski svet
prednost našim
elegantnim, lahkim,
robu prirobnim očalom,
katere se nabavite pri

Zajec
LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

* Zgradba občinskega doma v Stični. Med 13 občinami, kolikor jih šteje litijski okraj, se je zdaj najbolj izkazala Stična. Zgradili so namreč posebno stavbo za občinske namene. Poslopje, ki je bilo otvoreno na slovesen način, ima naziv občinski dom. To je prva stavba v vsem okraju, ki je zgrajena točno po določilih zakona o občinah in ima vse prostore, kakor jih zahtevajo službeni predpisi. V občinskem domu so tudi prostori za gasilsko četo. Razen tega so v njem štiri nova družinska stanovanja. Pri otvoritvi je bansko

Za bolnike je najboljšo sredstvo proti preležanju Gregorčičev »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorčič — Ljubljana, Prešernova.

čas in reagira nanj z vsemi živci; eden najmočnejših slovenskih pisateljev, ki stoji v središču sodobnega slovenskega književnega dogajanja; pisec, ki je v svojih romanih, novelah in kritičnih spisih odkril sodobno slovensko javno in književno življenje, analiziral družbo in svojo generacijo, lucidno občutil vso grozo našega časa in težak položaj človeka v njem. Kozakovo književno delo ostaja trajna in velika umetniška vrednota, v kateri se združujejo človek in stvarjalec, kritik in pesnik, hula in vernik. Okvir tega dela prehaja občutno ozke slovenske književne meje in se zajeda v sodobno evropsko književno stvarnost.

Zaniski

RAZVOJ FINSKE KNJIŽEVNOSTI

V »Nuova Antologia« in v ponatisu je objavil prof. dr. Luigi Salvini zgoščeno razpravo »Svolgimento della letteratura finnica«. Nemara ni nihče v Italiji bolj polician, da seznanja svoje rojake z duhovnim življenjem tega oddaljenega severnega naroda, čigar zgodovinska usoda se po dramatični vojni začneja zopet zapletati. Luigi Salvini je tako trden ponovalec te težkega finskega jezika, da ustvarja v njem pesmi, ki so mu v čast. Ta specialist za ugrofinsko in slovanske jezike, prevajalec iz slovanske lirike, je na nekaj straneh pregledno prikazal tisoletno duhovno usodo malo znanega naroda.

Pisec se zaustavlja pri značilnih procesih oblikovanja narodne zavesti Fincev, ki so v osemnajstem stoletju stali pred možnostjo, da se jezikovno zlijejo s Švedi, medtem ko jim je v devetnajstem stoletju pretela s silo in z milimi sredstvi rusifikacija. Toda že Arwidson je spoznal njihovo pravo pot, ko je dejal: »Nismo Švedi, nemo biti Rusi, ostanemo Finci.« Nasprotno vsem vabam »praktičnih« razlogov, ki so govorili za zlitje z večjim narodom, zma-

guje čedalje bolj zdrava zavest finske samostojnosti. Salvini piše: »Narodno edinstvo, ki se je duhovno izoblikovalo že v sedemnajstem stoletju, je potiskalo deželo v naslednjem stoletju na pot jezikovnega edinstva. Naravno je, da se je ta preobrazba srečevala z nasprotovanji, ki o njih priča obilna polemična literatura o jezikovnem vprašanju. Toda to vprašanje je samo še bolj razvijalo nacionalne probleme in je bilo počasi rešeno v smislu neizogibne enojčnosti.«

Prehajajoč k sodobni književnosti, se Salvini zaustavlja pri delu prvega velikega finskega pisatelja Aleksisa Kivija, čigar »Sedem bratov« je otvorilo finski prozi nova obzorja. Ta pisatelj je bil tudi utemeljitelj finskega gledališča in njegovo delo je vplivalo na vso poznejšo finko slovesno tvorbo. Pod Kivijevim vplivom je začel pisati Juhani Aho, ki pa že predstavlja prehod realizma v novo romantiko. Po letu 1905 se nova romantika, ki je dala vrsto odličnih pisateljev in značilnih stvaritev, zopet umika pred realizmom, čigar duh bolj ustreza potrebi obravnavanja socialnih in nacionalnih vprašanj. Novi vrh je dosegel finski književni razvoj v lanskim Nobelovim lavreatom Fransom Emilom Sillanpääom. Medtem ko je proza zlasti z deli tega največjega sodobnega finskega pisatelja dosegla evropski sloves, je finska poezija še malo znana. Izmed pesnikov se odlikuje Eino Leino, ki je v poeziji nekako to, kar Aho v prozi: modern interpret tradicij »Kalevale« (finske narodne pesmi). Njegove v metriki narodne pesmi in v arhaičnem slogu spisane balade pomenijo eno izmed novih izhodišč sodobne finske poezije. Največji živeči finski pesnik je V. Antero Koskenniemi, ki je uvedel v finko poezijo strogo klasično in moderno parnasistično poezijo. Koskenniemi je romantična narava, ki kaže nagib k filozofski meditaciji, a je podprt z močno kla-

na Brezje. Slavnostno sveto opravilo bo opravil knezoškof dr. Rožman, ki bo imel tudi slavnostni cerkveni govor. Tudi lavantinski knezoškof dr. Ivan Tomažič je obljubil svojo prisotnost, ako ne bo nujno drugod zadržan. Zveza bojevnikov vlijudo vabi posebno vse bivše vojnike kurate, da se udeležijo romanja ter prosil, da pomagajo pri delitvi svetih zakramentov. Letošnje romanje bo imelo posebno izrazit značaj tudi v tem, ker bo jutri svečana blagoslovitev in otvoritev novega postaneza poslopja ter Marijinega stebra na postaji Otoče — Brezje.

Vlacet kis

ZA VLAGANJE SOČIVJA
BREZ KUHANJA, ZANE-
SLIJO KONZERVIRANO
VLOŽENE KUMARCE,
GOBE, FIŽOL I.T.D.

DRUGERIJA
KANC
LJUBLJANA
MARIBOR

* Prvi propekt za Prekmurje. Tujsko-prometna zveza »Putnik« v Mariboru je ob sodelovanju Tujskoprometnega društva v Murski Soboti izdala lep turistično-propagandni propekt za Mursko Sobotu in Prekmurje. Je to prvi propekt za naše Prekmurje. Ima obliko petdelnega folderja. Naslovna stran je večbarvna, ravno tako tudi orientacijska karta Prekmurja na zadnji strani prospekta. Ostali slikovni deli prospekta je tiskani v enobarvnem bakrotisku v temno modrem tonu. Skupna naklada prospekta je 20.000 izvodov. Slike v prospektu so zelo posrečeno izbrane in predstavljajo zanimive motive iz posameznih predelov našega Prekmurja.

FOTOKOPIJE POVEČAVE

HITRO, ČISTO, POCENI V DRUGERIJI
IV. KANC LJUBLJANA
EMONA ZALOGA FOTOMANUFAKTURE NEBOTIČNIK

* Trinajsta gospodinska razstava Zveze gospodin, ki bo na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra, pod naslovom »Naša vsakdanja prehrana«, vabi vse gospodinjke k obilnemu posetu. Razstava bo za težke čase, ko bodo gospodinjke primorane štediti pri hrani, izredno zanimiva in poučna. Bo pa tudi klicar za skupni nastop vseh gospodin. Kajti gospodinjstvo in gospodarstvo, torej z delom, ki sta mu podlaga dobra misel in razum. Na podlagi lastnega dela lahko zahtevamo isto od naših in naivših gospodarskih krogov. Lahko si lastimo pravico zahtevati, da se prenečrežjo z dviganjem cen vojni dobčki, da se že v kalit zahteva armada vojnih dobčkarjev, ki pod plaščem bleščečega patriotizma izsesavajo že itak bedne množice naroda. Gospodinjke, odzovite se našemu klicu! —

* 107 letna starka živi v Podgorcu. V vasi Podgorci pri Bjelevaru živi starka, ki se je rodila pred stoletnimi leti. Priselila se je iz Madžarske in se še dobro spominja madžarske revolucije iz l. 1848. Starka je še zmerom trdna in gre vsak dan v cerkev, kjer prosi Boga za dolgo življenje.

»Zlatorog« ob Boh. jezeru

je znatno znižal penzijske cene ter znašajo sedaj od din 60.— dalje, vračunane vse pristojbine.

S.P.D. vabi vse prijatelje Bohinja, da izrabijo avgust za svoje letovišče.

* Zet ubil bogatega tasta. Širok Bogdan Jokić se je oženil s hčerko bogatega posestnika pri Sarajevu Ilje Rečipa. Po njegovi smrti bi moral prevzeti posestov zet Jokić. Ker pa je bil stari Ilja še vedno dobrega zdravlja, mlademu pa se je mudilo, da bi sam postal gospodar, je najel Mujo Dinarija iz z njegovo pomočjo ubil trdoživca tasta. Trupla sta zakopala v jamo. Oblastva so jima prišla na sled in ju zaprla.

* Silno neurje okoli Virovitice in v Bači. Nedavno ponoči je besnelo strašno neurje z viharjem in nalivom nad Virovitico. Med hudo uro je udarila strela v gospodarsko poslopje, nekega kmeta, da je zgorelo z dvema konjema vred. Nekemu drugemu kmetu je vihar porušil hlev, v katerem so spali trije otroci. Eden je bil pod razvalinami ubit, ostala dva pa sta hudo ranjena. Nevhita je divjala tudi nad

sično kulturo in zelo značilen v obliki. Največji predstavljatelj povelje poezije je Uno Kallas, ki je umrl zelo mlad. V ostalem pa kaže finska lirika vrtnih v klasičnem formam, k tvorni disciplini. Literatura in zgodovina Finske, sklepa Salvini, kaže, da je duh tisti, ki brzda in obvladuje materijo.

Arne Novák. Češka kulturna kronika beleži, da je začela založba »Novina« v Pragi izdajati v redakciji dr. Václava Renča Delo Arneja Nováka. O velikem češkem književnem eruditu in tankočutnem estetu, ki je umrl lani v Pragi, je naš list ponovno pisal, več člankov o njem in primer njegove esejске proze pa je priobčil »Ljubljanski Zvon«. Izdajanje izbranega dela tega »apostola češkega tradicionalizma« ni samo pripomoč dejanje pietelet nasproti nepozabnemu in nenadomestljivemu Arneju Nováku, marveč je tudi živa potreba češke književne sodobnosti, ki potrebuje takih živih in neizbrisnih vrvecev narodne misli in globoko utemeljenega narodnega čustvovanja. Prva knjiga nove izdaje Novákovih starejših že dolgo razprodanih spisov obsega dve zgodnji esejski zbirki: »Zvony domova« a »Myšlenky a spisovatele«. Zbirka »Mysli in pisatelji« je izšla že l. 1913 »Zvony domova« kraja pa so se oglašili 1917, ko se je jelo skozi temine svetovne vojne jasni češko nebo. V obeh knjigah se bavi pisec s starejšimi in novejšimi češkimi pisatelji in misleci, razglabljač bistične misli njihovih del in jedro njihovega narodnega poslanstva. Tako se Arne Novák tudi s svojimi starejšimi deli vrača v živo sodobnost svojega naroda, ki ga sprejema z ljubeznijo in spoštovanjem. »Novák bo v svojem delu živel še dolgo in dalje«, je zapisal o njem na koncu svoje lepe študije prof. A. Pražák in lahko bi celo rekli, da je njegovo delo danes bolj živo kakor je bilo še pred leti.

PREMIERA češkega filma v nemškem jeziku po romanu J. VERBE BOŽJI MLINI KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEZNIK)

V glavnih vlogah Štepančikova, Willi Bauer. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

WALLACE BEERY, slavni karakterni filmski igralec v klasični drami ameriškega zapada TIGER ARIZONE KINO SLOGA, tel. 27-30 Premiera danes! Virginia Bruce — Dennis O'Keefe — Lewis Stone — Joseph Calleia.

Zanimiva filmska zgodba o človeku, ki je spremenil način svojega pustolovnega življenja sinu na ljubo. Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

vso severno Bačko. Vihar je ponekod uničil vso turščico. Mnoge škode je napravil nevihta posebno v okolici Subotice.

* Zaradi 50 dinarjev ubil tovariša. V Vajski in dunavski banovini sta v neki gostilni balinala 24-letni Gjuka Petljanski in 17letni Antun Kampela. Igrala sta za denar in zaradi razlike 50 dinarjev se je vnel prepir, ki se je kmalu izpremenil v hud pretep. Med pretepom je Petljanski pograbil nož in ga dvakrat zarinil v prsa svojemu tovarišu. Kampela je ostal na mestu mrtve, morilca pa so zaprli.

Vlacet kis za vlaganje sočivja priznalo dober liter Din 4.— prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Zidovska ul.

* Nemška gimnazija v Beogradu. V začetku školskega leta bodo v Beogradu odprli privatno nemško gimnazijo s pravico javnosti. Letos bo odprt samo prvi razred.

* Težki milijoni za neuporabno carinarico. V Zagrebu se vodi huda polemika zaradi nove carinarice, ki so jo bili zgradili

bolnišnično. Rok ima poškodovana pljuča in je tudi njegovo stanje prav resno.

* Jutri vsi na tombolo v Medvedu! Tudi letos priredi narodno delavstvo v Medvedu tombolo, ki bo jutri ob 16. na sokolskem telovadšču v Medvedu. Dobitki so prav lepi, cena tombolske karte pa le po 2 din. Po tomboli bo prosta zabava.

SPECIALIST-GYNEKOLOG dr. Ivo Rakuljić-Zelov od 17. avgusta ZOPET redno ordinira.

* Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal danes od 20. do ponedeljka do 8. ure jutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta šte. 62, telefon šte. 27-29.

* Tiger Arizone je epska legenda o Zapadu in drama o tem, kako je zakon nadvladal teror revolverja v burnih dneh ameriške zgodovine. V tem filmu bomo videli spet pomembno osebnost filmskega sveta, velikega umetnika Wallace Beeryja, ki se je proslavil s svojimi številnimi karakternimi vlogami. Ta film je novo umetniško delo tega mojstra briljantnih vlog. Kreacija Tiger Billa mu je spet nudila možnost, da pokaže svojo odlično umetniško karakterizacijo, najboljšo svoje umetniške kariere. Ta priljubljeni filmski igralec je v tem filmu močna os, okoli katere se kretajo vsi momenti herojske romance, duhovito kombinirane z zabavno komedijo. Smelo lahko trdimo, da je Wallace Beery spet na svoji višini in v svojem živem elementu. Film je na sporedu v kinu Slogi ter ga priporočamo na ogled ljubljanskemu občinstvu. —

20-letnica Sokola v Mengšu

Pod Kamniškimi planinami v lepem Mengšu se je pred dvajsetimi leti ustanovil Sokol. Naši narodno zavetni tržani so svobodno zadilih z rojstvom Jugoslavije se otreli tujčevega vpliva.

Bili so pri nas hudi časi, osobito v začetku, toda vztrajali smo. V borbi in delu smo se utrdili, da smo danes neomajna četa, krdo ki je sposobno kljubovati še taki vihr. Vzgojili smo mnogo prekaljenih Jugoslovancev in zgradili lasten dom s telovadščem, kjer mladi rod pridno uri svoje mišice in se pripravljajo za nedeljo 18. t. m., ko bomo praznovali 20letnico Sokola, da potrdimo sloves družstva ter dokažemo neomajno zvestobo kraju in domovini. Sosednja društva in narodno občinstvo v nedeljo v Mengšu!

Pomanjkanje in boleznj v nezasedenem ozemlju

Kakor poroča »Associated Press«, prihajajo iz francoskih krajev, ki so pod upravo vlade v Vichyju, vznemirljive vesti. Povsod vlada pomanjkanje in beda. Tudi zdravstveno stanje prebivalstva je vse prej nego zadovoljivo. Pojavljajo se: tifus, škrlatinka in koze. Posebno veliko epidemičnih obolenj je opaziti v bližini švicarske meje.

Kinematografij

Novo mesto. Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 20.30 in jutri ob 18.30 in 20.30: 1. tednik Univerzum, 2. Foxov najnovejši žurnal. 3. Glasbeni pevski in umetniški vefilem »Pesem sreče«. V glavni vlogi Deana Durbin. —

Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja danes in nedeljo ob pol 21. (v nedeljo tudi ob 15.) vefilem »Nezvesti ljubimec«. V glavni vlogi komičarska trojka Hans Moser, Theo Lingner in Lucie English. Med dodatki kulturni film in najnovejši vojni tednik Sledi »Silvana«.

R A D I O

Sobota, 17. avgusta

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura (Manca Komanova). — 17.30: Otroški svet (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Narodna in navadna vzgoja mladine (g. Ljubo Šnuderl). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Kaj vemo o zemlji in nebu (dr. VI. Maleš). — 19.40: Objave. — 20: Znanstvenopolitični pregled (dr. A. Kuhar). — 20.30: Prešmetanje počitnice — pisan vesele. — 22: Napovedi, poročila. — 22: Za veseli konec tedna igra radijski orkester. Beograd 19.40: Jugoslovenske pesmi. — 20.20: Narodna glasba. — 22: Ruske romane. — 22.50: Plošče. — Zagreb 17.45: Koncert orkestra. — 20: Domači skladatelji. — 20.30: Klavirski koncert. — 21: Lahka glasba. — Sofija 19: Bolgarska glasba. — 21.30: Simfonični koncert. — 22: Vesela muzika in ples. — Praga 19: Godba na pihala. — 19.50: Lahka godba in zvočna igra. — 21.15: Mali orkester. — 21.30: Pester spored. — Beřin 19.15: Mešan glasbeni spored. — 21: Drobne melodije. — 21.30: Mali orkester in solisti. — 23.10: Nočni koncert. — Rim 17.15: Petje.

V VLAKU

— Vi imate vozni listek za Kamnik, a mi se peljemo na Jesenice, razlaga sprevodnik okrajnemu izletniku.

— Tristo zelenih, se razburj mozaik, kaj ste povedali strojevodji, kakšnega kozla je ustrelil?

DOKAZ

Sodnik (priči): »Ali je bil obtoženec pijan?«

Priča: »Pijan ni bil, ker je govoril čisto pametno.«

Sodnik: »Kaj pa je govoril?«

Priča: »Zabavljaj je čez policijo.«

Iz Celja

a— Poravnava med delavstvom in tekstilno tovarno »Polzelac«. Kakor je znano je nastal pred kratkim spor med delavstvom in vodstvom tekstilne tovarne na Polzeli. Podjetje je odpustilo večje število delavstva. Včeraj je bilo na sresnem načelstvu poravnano postopanje ter je prišlo med sprotima strankama do poravnave. Pri tej priliki je podjetje pristalo, da bo vsem delavcem, ki so prejemali prenehanje meze, ki niso bile v skladu z odredbo o minimalnih mezdah, povrnilo razliko, ter je obenem zagotovilo, da bo vse odpuščene delavce sprejelo ponovno na delo, ko bo tovarna dobila dovolj surovin, da bo lahko pričela spet normalno obratovati.

e— Vedno je pač nekdo kriv! Ni še dolgo tega, ko se je na nekem službenem mestu v Celju reklo, da sta SK Celje in Sokol kriva, da se ne začne gradnja justične palače na Glaziji, za kar da je že vse pripravljeno in je baje že denar na razpolago. Te dni pa smo čitali, da je kriv g. Franjo Dolžan, da OUZD še ne gradi svojega prepotrebne poslopja in da je seveda tudi g. Dolžan kriv, da ne pridejo zidarji do zaslužka. Javnost je pač že tudi pozabila, da je mestna občina že pred leti odstopila OUZD stavbišče na najlepšem prostoru v Celju, pa očitno ni bilo preveč interesa in vneze, da poslopja še danes ni. Kdo je vendar tedaj zakrivil, da ni delavstvo prišlo pri gradnji do zaslužka. G. Dolžan je pač tudi celjski davkoplačevalec, ki je z nameravano gradnjo pridržal ogrožen svoj eksistenci in ima menda vendar še pravico, da se zakonito bori za svoj obstoj. Tako mestna občina kakor OUZD naj bi pri svojih sklepih in ukrepih tudi to upoštevala. Pa se že vprašamo, ko govorimo o krivdi in krivih, kdo je kriv, da že šesto leto čakamo na dograditev planinskega doma pod Tovstom, kdo je kriv, da še ni razpisana oddaja regulacijskih del na Savinji? Povsod bi bilo i dela i zaslužka.

e— Popravek. Včerajšnja notica pod naslovom »Hrbtenico si je ralomile popravljamo in izpopolnjujemo, da se je smrtno ponesrečil 48letni posestnik Ivan Rogelj od Sv. Pongrace pri Grizah, ki si je pri padcu s kolesa zlomil hrbtenico, da je ostal na mestu mrtve. Zaradi tega ni bil pripeljan v celjsko bolnico temveč so ga pokopali na vaškem pokopališču.

e— Zdravniško dežurno službo za članstvo OUZD bo imel jutri g. dr. Franc Premšak, Cankarjeva cesta 6.

Iz Maribora

a— Iz ameriškega pisma so izginili dolarji. Posesnica Marija Puhaleva iz Rož-poha št. 174 je prejela od svoje sva Jakob Puhale iz Zedinjenih držav ameriških navadno pismo. V pismu je bilo sporočeno, da ji prilaga 20 dolarjev, vrednih 1.100 din. Ni pa bilo o dolarjih ne duha ne sluha. Ko si je natančno ogledala pismo, je domala, da je bilo pismo že odprto in da ji je nekdo izmaknil iz pisma vseh 20 dolarjev. Z zadetvijo se pečala orožniki, ki so pričeli s poizvedbami. Sum se je vse bolj zgoščeval na osebo začasne zastavice pisem g. Albina Cafuta, ki je slednjič priznal, da je pismo spretno odprl, vzjel 20 dolarjev in pismo spet zalpil z gumijevim lepilom. Tudi je ponaredil podpis na dostavnic. Glede denarja je dejal, da ga je izgubil. Pozneje je zadrževal, da ga je izročil svoji ljubici, ki pa ni imela o vsej zadevi niti pojma. Cafuta slej ko prej trdovratno molči glede tega, kaj je storil z ukradenimi dolarji.

a— Z grablji je zajel utopljeno dekletce iz Drave. Delavec Jože Moškon iz

Kamnice je šel nabirat drva k Dravi. V bližini Mariborskega otoka je zajel z grablji okoli pet let staro utopljeno dekletce. Dekletce je bilo že 6 tednov v Dravi, tako da je bila koža z mesom skoraj popolnoma v razkroju. Dekletcu manjkalo 4 zobje. Ima sinje oči, telo je dobro razvito. Trupelce so prepejali v mrtvašnico v Kamnici. Oblastva bodo skušala dognati, ali gre za smrtno nesrečo ali zločin.

a— Sokol Maribor I. poziva člane in naraščajnike na sestanek na grobu pokopnega staroste brata dr. Ljudevita Pivka. Sestanek bo danes ob 16. uri. Sokol bo počastil spomin dr. Pivkovega 60. rojstnega dne. Udeležba bratov in sester v civilu z znakom.

a— Večer humora in pesmi. Drevi ob pol 21. gostujejo v Sokolskem domu v Mariboru člani beogradske narodne gledališča g. Zanka Stokić, Vlasta Antonović in Boško Nikolić.

a— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upraviteljem svojim ima v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika jutri g. dr. Fric Vrečko, Maribor, Gregorčičeva ulica 12.

a— Nočna predstava v Rušah. Kakor nam sporoča Sokolsko društvo v Rušah, se dobi vozovnice za posebni vlak v Ruše za nočno predstavo 18. t. m. igre »Matija Gubec« v letalnici Putnika v Mariboru, ki bo uradoval tudi v nedeljo od 9. do 12. in od 16. do 18.

Gospodarstvo

Težnje in zahteve slovenskega trgovstva

V četrtek je imela Zveza trgovskih združenj v Novem mestu svojo 20. letno skupščino

Na praznik je bila v dvorani Sokolskega doma v Novem mestu XX. letna skupščina Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino, ki je najvišja stanovska organizacija slovenskega trgovstva. Po številnih delegatih je bilo na skupščini zastopanih 27 posameznih trgovskih združenj.

Predsednik zveze g. Stane Vidmar je po otvoritvi skupščine najprej prečital brzojavne pozdrave, ki jih je poslal predsednik Centralnega predstavništva Zvez trgovskih združenj in beogradske zveze g. Savič. Z odobravanjem je bil sprejet njegov predlog, da se pošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevičemu domu. Pozdravil je zastopnika bana, sreskega načelnika dr. Vinka Vidmarja in predstavnika Zbornice za TOI tajnika dr. Ivana Plessa. Gospodu tajniku in zbornici je posebej izrazil zahvalo za pozornost, ki jo je zbornica vedno posvečala potrebam trgovstva. Prečital je tudi pismo generalnega tajnika zbornice, bivšega ministra g. Mohoriča, ki se je spomnil dvajsetletnega obstoja zveze in velikega dela, ki ga je zveza izvršila v teh dveh desetletjih v harmoničnem sodelovanju z zbornico. Nato je pozdravil podpredsednika novomeške občine g. Josipa Turka, zastopnika trgovskega društva Merkur g. Verbiča in zastopnika Društva industrijev in veletrgovcev g. Josipa Lavriča.

V imenu g. bana in v svojem imenu je zborovalce pozdravil sreski načelnik dr. Vidmar, ki je izrazil željo, da bi to zborovanje dalo novih pobud za delo trgovskih združenj. V imenu zborničnega komisarja, generalnega ravnatelja g. Tostija in tajništva zbornice je izrekel pozdrave zbornični tajnik dr. Pless, ki je izrazil željo, da bi bilo delo skupščine in zveze čim bolj uspešno. Zbornično tajništvo bo vedno podpiralo zveze težnje. V današnji dobi je izlaste potrebno, da zveza brani stanovske interese trgovstva, kajti le z vztrajno čujnostjo bo trgovstvo lahko obvarovalo svoje pravice. Žive potrebe gospodarskega življenja narekujejo v sedenjih časih solidarnost vseh trgovstva. Težave, ki so se pojavile v vsem svetu, čutimo tudi mi in naloga trgovskih organizacij in zbornice je, da se te težave bolj omilijo. Omenil je delo ljubljanske zbornice v zvezi z davčno zakonodajo in je svoja izvajanja zaključil s pozivom, naj trgovstvo zbere vse energije pri delu v okviru stanovskih organizacij. V imenu novomeške občine je skupščini želel mnogo uspeha podžupan g. Turk, kot predsednik novomeškega trgovskega združenja pa je posebej pozdravil vse zborovalce in goste g. Kobe.

Predsednikovo poročilo

V svojem poročilu je predsednik g. Stane Vidmar najprej ugotovil, da je razprava na predkonferenci v sredo zvečer pokazala, da se slovensko trgovstvo zaveda resnosti sedanje dobe in tudi dolžnosti, ki jih nalaga sedanji čas ter hoče aktivno poseči v razvoj in sodelovati pri ustvarjanju novih razmer in novega reda. Občudovanja vredna je vztrajnost in odpornost našega trgovstva, ki ima kljub vsem težkim udarcem in težavam še vedno odločno voljo za delo in vero v bodočnost.

Pri vseh težavah in nevarnostih smo še vedno tako srečni, da smo ostali izven vojne meteže, kljub temu pa so nas zadele vse težave, ki jih prinaša vojna okrog nas. Vse naše trgovske zveze so prevrnjene, odpadli so važni dobavitelji in onemogočena je nabava blaga iz raznih držav. Z veliko skrbjo spremlja naš trgovstvo vesti o pomankanju surovin, o ustavitvah in omejitvah dela v industriji, o raznih zaporah itd. S strahom vidim, kako se predali v trgovini praznijo, kako se krčijo zaloge.

Zavest velike odgovornosti je glavna gonilna sila sodobnega trgovca v današnjem času. Ravno zato je lahkomišelnost in žaljiva ter krivična ona demagoška kampanja, ki je hotela našega poštenega in solidnega trgovca postaviti na samotni oder kot povzročitelja draginje in pomankanja blaga. Zvezi je deloma uspelo razčistiti vprašanje krivde zaradi dviganja cen. Danes je tudi uradno dovolj dokazano, da so bili ukrepi proti trgovcem nenotrebni in neupravičeni. Vsi napadi so izšli iz tistih krogov, ki so imeli vzroke odvrniti pozornost od sebe. Kljub temu še vedno ne vidimo prave odločnosti na merodajnih mestih, da bi stopili na prste tistemu anonimnemu kapitalu, tistim pijavkam, ki iz spekulativnih razlogov zavirajo normalni razvoj trgovine in po svojih očitnih zvezah dosežejo vse mogoče uglednosti ter možnost bajnih zaslužkov. Vedno znajo usmeriti blizniznih ukrepov navzdol na našega malega človeka in še vedno lahko zavajajo v zmotu tudi one, ki imajo resno voljo, napraviti red v naših gospodarskih in socialnih razmerah. Zveza se bo potrudila, da pokaže ob vsaki priliki prave krivice, odgrnila bo zavese, da bo naš narod spoznal prave svoje sovražnike. Tudi od oblasti zahtevamo, da energično zagrabijo prave krivice in one mogočijo tudi mogočnim kartelom in družbam izkoriščanje.

Prvi pogoj za uspešno in zdravo reformiranje gospodarskega in socialnega reda je očistitev vsega našega javnega življenja in onemogočenje vpliva temnih sil

brezbarodnih izkoriščevalcev, ki imajo svoje skrivne pomočnike vsepovsod. Le tako bo mogoče izvršiti velike reforme, ki so neizogibno potrebne v interesu boljšega in lepšega življenja naroda.

Delo osrednjega lesnega odseka

Pri zvezi so delovali tudi lani štirje osrednji odseki, in sicer osrednji lesni odsek, odsek knjigarjev, osrednja sekcija drogistov in osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi. Najpomembnejši je lesni odsek, ki ga dolgo vrsto let skrbno vodi g. Fran Škrbec. V dravski banovini imamo 1830 žag venecijenk, 36 žag s polovičnimi jarmeniki in 227 polnojarmenikov. V osrednjem lesnem odseku je v članjenih nad 900 trgovcev. V dravski banovini se na leto poseka 2,5 do 3,5 milijona kubičnih metrov lesa. Izvoz lesa iz naše države se je lani povečal po tonah za 28,5 %, po vrednosti pa za 28,3 %, pri čemer je bila udeležena tudi Slovenija. Številne so bile intervencije osrednjega lesnega odseka, da se odstranijo razne izvorne ovire. Odsek se je stalno udeleževal svoj strokovnega odbora za gozdno proizvodnjo v Beogradu in se stalno delegacije lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije. Sproti je obveščal z okrožnicami vse člane o najvažnejših spremembah in dogodkih.

Nacionalizacija tujih podjetij in kartelov

Zveza je lani začela organizirati akcijo za nacionalizacijo tujih podjetij. V okviru te akcije se je prijavilo v kratkem času 15 milijonov din domačega kapitala. Izredna prilika za tako delo gospodarsko osamosvojitve pa je bila zamujena zaradi nečistoč oblasti. Tuji kapital nas še vedno izkorišča na najbolj umazan način. Zato kaže napeti vse sile, da se ga rešimo. Najbolj se uveljavlja tuji kapital v kartelih, ki jih je v naši državi registriranih okrog 100. Ob nastanku draginje v jeseni so bili karteli oni, ki so prvi povišali cene in te cene so bile odobrene, proti trgovcem pa so bili izdani protidraginski ukrepi. Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi je v ostri borbi s kartelom petrolejskih družb. Član odseka iz Maribora je v odprtem pismu napadel petrolejske družbe, da so one krive, če je Slovenija ostala brez petroleja. Pozval jih je, naj ga tožijo, kar pa družbe niso storile. Naši trgovci s tekočimi gorivi se morajo boriti za primeren zaslužek pri prodaji bencinske mešanice in morajo pogosto prodajati mešanico v izgubo ali pa prodajo ustaviti. S tem pa dobiva kartel monopolni položaj tudi v nadrobni prodaji tekočih goriv. Lani je protidraginska uredba predpisala revizijo kartelnih dogovorov, izšel je o tem tudi pravilnik, kljub temu pa se zdi, da je državna kontrola nad karteli ostala le na papirju.

Vedno večja nevarnost so tudi po številnih in izdatnih privilegijih zaščitene nabavljane zadruge in rudniški konzumi. Dokler so se ustanovljale zadruge z obče koristnimi nameni, so bili državni privilegiji umestni, sedaj pa se vedno bolj širi zadržana trgovina in danes lahko postane član nabavljane zadruge državljan nameščenec vsakdo, četudi ni državni nameščenec. Zveza je tudi lani ponovno zahtevala, da se poslovanje zadrug omeji le na zadržanike, da se zadržni zakon glede članstva v zadrugah spremeni in da se nabavljane zadruge enako obdavčijo kot trgovine.

Nezakonita trgovina

Prav tako še vedno uničuje našo podeželsko trgovino krošnjarstvo. Danes se krošnjari z vsem blagom, celo s spekeriskim, največ pa z manufakturo. Napori trgovinskih organizacij so rodili le ta uspeh, da je trgovinsko ministrstvo izdelalo načrt pravilnika o krošnjarstvu, ki pa bi dosegel baš nasprotni učinek. Na prizadevanje zveze je nadzorstvo nad nezakonito trgovino postalo deloma uspešnejše, zlasti odkar je prepovedano krošnjarstvo v obmejnih srezih.

Nezakonita trgovina in zloraba socialnih ukrepov se nadalje vrši s tako zvanimi »suputnicami« za moko in koruzo. Za preskrbo siromašnega prebivalstva je bilo izdanih več tisoč kaznikov za prevoz moke in koruze. To blago so prodajale občine in zadruge. Po večini pa siromašni sloji do tega blaga sploh niso prišli, ker so ga občine in zadruge prodajale v celih vrečah in proti takojšnjemu plačilu. V srezih, kjer so poverili prodajo moke in koruze trgovcem, je vsakdo proti kazniznici občine dobil tudi najmanjšo količino tega blaga.

Pokojniško zavarovanje trgovcev

Uvedba pokojniškega zavarovanja za trgovce smatra zveza slej ko prej za eno izmed svojih glavnih nalog. Za Slovenijo zahtevamo avtonomno, neodvisno, obvezno pokojniško zavarovanje za vse trgovce. Zveza se je lani tudi borila za pokojniško zavarovanje trgovinskih pomočnikov, ki je bilo letos uspešno. Na anketi dne 5. decembra lanskega leta se je izreklo za to, da se uvedejo minimalne plače za trgovske pomočnike in zasebne nameščenice.

Davčna obremenitev

Davčna obremenitev Slovenije z vsakim letom rase, obenem pa rase tudi delež Slo-

venije v razmerju z ostalimi banovinami. Gospodarske organizacije skozi leta opozarjajo na preveliko davčno obremenitev Slovenije, ki zavira razvoj gospodarstva in je tudi razlog, da se mnoga podjetja selijo na jug, kjer je davčna praksa milješa, neprimerno nižja pa so zlasti samoupravne dajatve. Posledice lanske davčne reforme se že jasno vidijo. Iz doslej razgornjenih razlogov vidimo, da finančna oblastva ne upoštevajo težav naše trgovine. Zaloge trgovcev se praznijo in trgovci v kratkem stal v prazni prodajalni z denarjem, za katerega ne bo dobil drugega blaga. Kje bodo potem viri za davke, in kaj bo, če dobi izpraznena Slovenija avtonomijo? S čem bo krila svoje velike potrebe, če bo industrija pobegnila in trgovina usahlila. Trgovci smo pripravljeno žrtvovati v teh časih kar je potrebno in če je še tako težko. Zahtevamo pa, da smo pri žrtvah enakopravni, da se od nas ne zahteva več kakor od drugih. Naša odmera davkov je po naših informacijah v kričečem nasprotju z odmerami v drugih banovinah. Ocene so bile znatno povišane v primeri z lanskim letom, drugod pa je ostalo pri starem. Zato apeliramo na finančno direktorjo, naj omili predloge, ki predstavljajo prevelik skok in niso v skladu z resničnim stanjem našega gospodarstva. Naša industrija se že seli in številna podjetja so kupila zemljišča ali pa jih kupujejo na jugu. Naša Slovenija je revna in če izgubimo tisto nekaj industrije in če bo opešala trgovina, bomo težko vozili naprej.

Če smo širokogrudno obdarjeni z obremenitvami, pa nismo enako tretirani pri dobrotah, ki tečejo iz zbranih sredstev. Od leta 1925 do 1934 je bilo v vsej državi izdano za javna dela 2771 milijonov, v Sloveniji pa le 108 milijonov, kar znaša 3,99 %. Od leta 1935 do 1938 pa je država izdala 1255 milijonov za javna dela, od česar je dobila Slovenija le 29 %. Na drugi strani pa vidimo, da znaša pri neposrednih davkih delež Slovenije preko 130 %. Davščine, ki jih mora Slovenija odvajati, niso v nikakem razmerju s tem, kar Slovenija prejema iz centralne blaginje in fondov. To nesrazmerje se celo večja od leta do leta.

Uvedba dirigiranega gospodarstva

V času, ko posega država vedno globlje v gospodarsko življenje, se močneje čutijo slabosti ozkočrne centralistične ureditve, ki tudi ni kos vedno večjemu delokrogu starih in novih ustanov, ki odvežemo trgovstvu penoga za panogo. Tako imamo že centralne institucije za žito, sesje, vino, opij in živino, imamo Prizad, uvaša je dirigirano gospodarstvo, dirigirajo se odkupne cene za razne pridelke v našo zunanjo trgovino stopa v zadnjem času nov faktor in sicer z vzpostavitvijo gospodarskih odnosov z Rusijo, od česar pričakujemo novega poživljenja in novih možnosti v našem gospodarstvu.

Pripravlja se dalekosežne reforme in spremembe, ki so gotovo potrebne. Zavedamo se dalekosežnosti takih reform, toda vsak ukrep mora biti plod naših lastnih izkušenj in spoznanj. Zato odklanjamo slepo kopiranje načinov in metod, ki so zrasli v tujih razmerah in tujih mentalitetah. Vse reforme, ki naj jih prinese bližnja bodočnost, naj bodo utemeljene v naših domačih razmerah, v našem lastnem čustvovanju in gledanju na življenje. Biti morajo izraz našega hotenja, naših želj in naše narodne duše. Vsaka reforma pa mora biti tudi temeljito pripravljena in preiščena ter do podrobnosti izdelana. Potrebne ukrepe naj pripravljajo res najposposnejši, najboljši in najbolj pošteti ljudje. Če hočemo, da bodo reforme res preobrazile naše nezdruge in nesocialne razmere, ne smemo lahkomišelnost in površno obravnavati teh vprašanj.

Kakor vidimo iz vseh pojavov, priprav, reform in načrtov, je povsod na umiku posameznik in stopa vedno bolj v capredje kolektiv. Interesi posameznika se umikajo interesom kolektiva. Država posega aktivno v vsa področja gospodarstva. Slepi bi bili, če bi hoteli to prezreti, ali mislili, da bomo lahko preprečili ta razvoj, ki si utira svojo pot preko Evrope. Zato bomo skušali svoje delovanje prilagoditi novim razmeram in bomo skušali korakati s časom. Smisel za skupnost, čut vzajemne povezanosti mora premagati stare predsodke in povezati posameznike v večje enote, ki bodo kos novim večjim zahtevam.

Pred podržavljenjem

Narodne banke

V zvezi s sestankom članov vlade na Bledu poroča beogradska »Politika«, da spada v okvir bližnjih političnih reform in gospodarskih ukrepov tudi vprašanje Narodne banke. Pri tem gre za podržavljenje Narodne banke, to je za pretvoritev dejanske stanja v pravno stanje, zlasti v pogledu vodstva poslov Narodne banke. Čisto etatiistično gledišče v svetu glede novčanih bank osvaja načelo javne službe za denar, ker ima služba za denar javni značaj in mora rovančično banko voditi država. Po liberalistično-kapitalističnem gledišču pa je Narodna banka delniška družba in se v to stanje ne bi smelo posegati. Med obema glediščima so razne solucije. Kakor doznava »Politika«, so že našli tako solucijo za rešitev tega vprašanja pri nas.

Gospodarske vesti

— Rok za predelavo stabilnih industrijskih motorjev na pogon z domačim gorivom bo podaljšan do 1. januarja. Kakor poročajo iz Beograda, bo rok za predelavo stabilnih industrijskih motorjev na pogon z domačim pogonskim gorivom, ki bi po čl. 41. tretje navedbe o omejitvi prodaje tekočega goriva potekel 1. septembra, vendar podaljšan, in sicer do 1. januarja 1941, ker zaradi omejenega števila strokovnih delavcev v naši državi ni mogoče do določenega termina preurediti vseh motorjev. Nova navedba, ki bo o tem izšla, vsebuje tudi nekatere druge določbe, med drugim določbo, da so dolžnosti predelave oproščeni lastniki vseh vrst stah. motorjev, pri katerih je predelava iz tehničnih razlogov ali zaradi načina poslovanja v podjetju nemogoča odnosno znatno otežkočena.

Borze

16. avgusta

Na jugoslovenskih borzah notiralo nemški klinirski čeki nespremenjeno 14,70 do 14,90. Grški boni so se v Beogradu trgovali po 38. bolgarski klinirski čeki pa po 90. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zaresnem efektm tržišču je Vojna škoda pri stalni tendenci notirala 443

Ostala poročila

Po končanih izvajanjih predsednika g. Stane Vidmarja je občni zbor odobril računski zaključek za preteklo leto, ki izkazuje 188.000 din dohodkov in 140.000 din izdatkov. Po poročilu, ki ga je podal blaginjski zveze g. Fabiani, je skupščina sprejela tudi proračun v višini 129.000 din. Zvezni tajnik dr. Ivan Pustišek je podal zelo zanimiv referat k vprašanju tekočih goriv, o katerem bomo še poročali. V smislu sklepa predkonference je občni zbor v celoti sprejel 21 predlogov posameznih združenj, ki se ne tičejo samo lokalnih potreb, temveč tudi splošnih interesov trgovstva.

Pomanjkanje žita in moke

Gosp. Milko Senčar iz Ptuja je nato poročal o razmerah v naši žitni trgovini s posebnim ozirom na pomanjkanje koruze. Ko je cena koruze narasla preko 200 din, je bila uvedena maksimalna cena za odkup koruze v višini 1,70 din za kilogram. Posledica tega ukrepa je bila, da se je še bolj občutilo pomanjkanje in oanes ni dobili ne koruze, ne koruzne moke. V Beogradu sicer obljublja, da bomo uvozili potrebne količine koruze iz inozemstva, toda tudi tega blaga ni. Kolikor je še koruze pri kmetih v Vojvodini, jo kmetje držijo. Producent se je postavil na stališče, da koruze po maksimalni ceni ne da. Po mnenju strokovnjakov je pri kmetih še okrog 10.000 vagonov koruze. Zlasti v okolici Rume je dovolj blaga, toda kmetje hiteva višjo ceno, trgovci pa ne sme plačati več nego 1,70 din. Razvil se je promet pod roko, ki pa se ga soliden trgovec ne more posluževati, ker so predvidene tudi stroge kazni. Rejci svoj s danes v Vojvodini primorani plačati kmetu koruzo že po 2,60 din.

Naši trgovci so dobili poziv, naj se obrnejo na Prizad, Prizad pa jih je napotil na bansko upravo, kjer dobe trgovci odgovor, da je prodaja koruze in moke prost, zato naj si jo trgovci sami preskrbijo. Trgovci pa koruze po maksimalni ceni ne morejo dobiti. Če Prizad ne preskrbi koruze, se morajo pač dati trgovcem proste roke glede cene, pa bo koruzo tu.

Medtem je izšla nova uredba glede pšenice, ki predpisuje v nasprotju z uredbo o koruzi minimalne cene. Danes je težko dobiti tudi že pšenično moko in situacija postaja od dneva do dneva bolj košljiva. Če ne bomo dobili v kratkem par sto vagonov pšenice, bodo peki morali ustaviti delo.

Pomanjkanje koruze je resen problem tudi za dravsko banovino, kajti v mnogih pasivnih krajih Slovenije, zlasti v Halozah sta koruzni zdrob in koruzna moka najvažnejše živilo. Vprašanje koruzne moke je problem revežev in pasivnih krajev in je treba čim prej napraviti korake, da se to vprašanje reši. Skupščina je nato sklenila, da pošlje deputacijo k banu dravske banovine in po možnosti tudi k trgovskemu ministru.

Vprašanje zborničnih volitev

V zvezi z razpustom zbornice za TOI v Ljubljani je skupščina na predlog g. Milka Senčarja sprejela naslednji sklep:

Za primer razpisa volitev v zbornico za TOI sklene skupščina Zveze trgovskih združenj, da smatra Zvezo trgovskih združenj kot edini kompetenten faktor za postavitve kandidatne liste za trgovinski odsek zbornice, ki je najvišja stanovska reprezentanca trgovstva. V ta namen pooblašča skupščina glavni odbor zveze, da po zaslišanju združenj izda vse potrebne sklepe.

Na predlog g. Verbiča je skupščina sklenila, naj se zveza obrne na merodajne činitelje, da se glede na slabo letino oljnega semena omogoči uvoz zadostne količine oljarice, ker se je drugače bati, da bo spomladaj znova nastopilo pomanjkanje olja.

Pri slučajnostih se je oglasil k besedi predsednik osrednje sekcije trgovcev s tekočimi gorivi g. Laznik. V zvezi z referatom tajnika dr. Pustišek je podal še nekaj podrobnosti o zaslužku detaljistov pri prodaji bencinske mešanice, ki znaša v najboljšem primeru 3,2 %, po večini pa mnogo manj, ali pa sploh nič, tako da mora trgovec ustaviti prodajo. Osrednja sekcija je trgovskemu ministru podala podrobno kalkulacijo, vprašanje pa je ostalo še vedno nerešeno, zato je skupščina sklenila prositi g. ministra, naj pospeši rešitev predstavitve osrednje sekcije

do 444 (v Beogradu je bil promet po 443). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov. Pač pa je bil zabeležen promet v delnicah Trbovelske po 295.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 177,71 —180,91, New York 4425—4485, Curih 1010,74—1020,74. Tečaj na svobodnem trgu: London 219,77—222,97, New York 5480—5520, Curih 1249—1259.

Curih. Beograd 10. Pariz 9,0750 (bankovci 7,00). London 17,70 (bankovci 12,30). New York 4,39 (4,6350). Milan 22,1750. Madrid 40. Berlin 175,50 (regstermarke 52,50).

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 443 — 444, 4 % agrarne 50 den., 4 % severne agrarne 50,50 den., 6 % begluške 76 den., 6 % dalm. agrarne 69 — 70, 7 % stabiliz. 94 den., 7 % invest. 96 den., 7 % Seligmann 100 den., 7 % PAB 93 den., 8 % Blair 97 den.; delnice: PAB 185 bl., Trbovelska 290 — 300 (295), Gutman 45 den., Sečera-na-Osijek 185 — 200, Sečera-na Veliki Bečker 575 den., Osijek 185, 8 % Blair 97 den., Jadranska 380 den.

Beograd. Vojna škoda 442 — 444 (443), 4 % severne agrarne 51,50 den. (51,50), 6 % šumske 69 — 69,50, 6 % begluške 75,50 — 76 (75,75), 6 % dalm. agrarne 69 — 69,75, 7 % Blair 94 den., 7 % stabiliz. 93,50 den., Narodna banka 7800 bl., PAB 193 — 194 (194).

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago. 16. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za maj 73,875, za sept. 71,50, za dec. 73; koruza: za maj 56,25, za sept. 60,25, za dec. 55.

+ Chicago. 16. avg. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 71,50, za dec. 73, za maj 73,875; koruza: za sept. 60,25, za dec. 55, za maj 56,25.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: za pšenice veljajo odkupne cene po uredbi. Rž: baška 240 — 245; banatska 240 — 245. Oves: baški, srejski, slavonski 265 — 270. Ječmen: baški in srejski 270 — 275; jari 350 — 360. Moka: baška in srejska »0g« in »0gg« 475 — 480.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«
ALOJZI PLANINŠEK,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14,
javlja izid zbiranja z dne 16. avgusta 1940
V. razreda 40. kola:

DIN 200.000.— št. 96305
DIN 50.000.— št. 46949
DIN 40.0

Glavno je, da letalec ne obupa

Neko nemško letalo tipa Messerschmitt 109 je bilo v zračni borbi nad Dovrom zadeto od 34 krogel, kljub temu pa se je vrnilo v svoje izhodišče

Pivo — stara pijača

Prvotno so ga varili kar v gospodinjstvih

Izdelovanje piva je že stara umetnost, ki je znana vsem ljudstvom. Pivovarstvo, ki se je razvijalo prvotno v okviru gospodinjstva, je postalo zelo hitro važna industrijska panoga. Industrializacija je za pivovarniško stroko od sredine 19. stoletja dalje ustvarjala čedalje naraščajoče odjavne možnosti, preurejanje pivovarske tehnike in znanstveno podlago pa je izboljševala kakovost.

Sprva so umevali pod pivom vsako pi, jaco, ki so jo pridobivali iz škrobnih snovi. V starem veku so izdelovali dobro pivo pred vsem iz ovsu. Pomen piva pa je postal

večji šele tedaj, ko so uvedli ječmen kot glavno surovino, na zadnje je obveljala za pivo v ožjem pomenu besede sploh le alkoholna pijača, ki jo izdelujejo iz ječmena. Pripravljanje skaljenega ječmena, ki ga imenujejo slad, je umetnost, ki zahteva mnogo znanja in izkušnje. Pri obravnavi siada se odigravajo zamotani biološki in kemični procesi, ki jih mora zvezovalac uravnati tako, da nastane ustrežajoči proizvod ob najmanjši izgubi snovi. Ta smoter je mogoče doseči le tedaj, če se ves obrat natančno prilagodi kalinemu procesu.

Gož — Eskulapova žival

Kača kot spomin na Rimljane

V nekaterih krajih srednje Evrope se ponekod nahaja v velikih množinah posebna vrsta goža, ki mu znanost pravi Eskulapov gož. To je kača, ki dosega polmetra do dva metra dolžine, je rumenkasto rjave barve, včasih svetlejša, včasih temnejša. Ta gož tudi dobro pleza po drevmu, v ostalem je pa miren in krotak, tako da se zelo lahko udomači ter postane prava domača žival, ako ga ne preganjajo.

V rimskih časih je bila ta vrsta goža posvečena Eskulapu, bogu zdravilstva, zato je Eskulap vedno upodobljen s palico, okoli katere je ovita kača. Češčenje Eskulapa so Rimljani prevzeli od Grkov ter so okoli Eskulapovih svetlišč običajno zaredili tudi bogu posvečenega goža. To zlasti okoli toplih vrelcev, kajti gož je prvotno doma iz Male Azije in ljubi toploto. S češčenjem Eskulapa je prišel gož najprej na Grško, od tod pa so ga Rimljani prinesli po vsej

svoji državi, če je bilo količjak prirodnih pogojev, da je uspeval in se obdržal.

Nemški prirodoslovci so mnenja, da so vse vrste v zapadni Nemčiji živečih gožev prišle v svojo sedanjo domovino z Eskulapovim kultom. Značilno je namreč, da jih je največ ravno v okolici nekaterih kopališč; predvsem v Porenju, v Badenju, in celo v Passavu. Razen tega pa je v Nemčiji kraj, kjer naravnost mrgoli gožev. To so toplice Schlangenbad v Taunusu. Dolina je odprta proti jugu ter pred mrzlimi vetrovi s severa zavarovana z gorovjem. V okolici »Kajjih toplic« je gožev na tisoče. Domačini jih smatrajo kot neko posebnost svojega kraja in se jim kača ne gabi. Skoro vsaka hiša ima udomačenega goža, ki nadomestuje mačko in prav pridno zatira miši. Otroci se igrarajo s kačo, kakor drugod z mačko. Preprosti ljudje imajo tudi vražo, da gož prinaša srečo.

Bahamski otoki

Med prebivalstvom Bahamskih otokov vlada veliko zanimanje za osebo novega guvernerja vojvode Windsorskega. Še bolj pa za njegovo soprogo, nekdanjo Amerikanko go Simpsonovo. Ona je poglavitna oseba, okoli katere se sučejo vsi pogovori.

Prebivalstvo hoče dati guvernerju tudi primeren dom, zato je finančni svet sebi dovolil poseben kredit 8000 funtov, ki se bo porabil za okras vladnega poslopja. V drugi polovici avgusta bosta vojvoda in njegova soproga obiskala mesto Nassau, dočim bivata zaenkrat še v Hamiltonu.

Komarji dajejo prednost svetloščem

Neki ameriški zoolog objavlja, da sesajo komarji mnogo rajši kri svetloščam osebami kakor temnoščam. Na podlagi točnih opazovanj je dognal, da komarji, če so skupaj blondinci in temnoščani, napadejo vedno le prve. Živali privlači svetlobna barva, za katero so silno občutljivi.

Usoda zamrznjenih dreves

Drevesa, ki so pozimi zaradi velike pozebe zmrznila, navadno posekamo in les porabimo za kurjavo. Takšno ravnanje pa ni vedno na mestu.

Preiskave so dokazale, da je les zmrznjenih dreves še vedno uporaben za mizarstva dela, posebno če gre za les orehov, češenj in hrusk. Takšnih dreves torej nikakor ne posekajmo za kurjavo, ker nam lahko prinesejo več koristi, če jih prodamo mizariskim obrtnikom.

Neprebavljiv grizljaj

Palontologi narodnega muzeja v Washingtonu se bavijo že nekaj časa z zanimivo okamenino, ki so jo našli v zapadnem Kansasu. Gre za dve ribji okostji, ki sta zariti druga v druga. Zunanja meri 3,65 m v dolžino, notranja pa 1,80. To edinstveno najdbo si morejo razlagati le tako, da je večja riba požrla manjšo, a je od preobsežnega grizljaja poginila.

Če ne veš, zdaj izveš:

da bi Bolgarija glede Dobrudže lahko postavila večje zahteve rumunski vladi, pa je to zavrnil kralj Boris,

da bodo park ob palači Društva narodov v Ženevi najbrže odprli za občinstvo; palača pa bodo vzdrževali s sredstvi, ki so že zdaj za več let naprej zasigurana;

da se bo Sovjetska unija udeležila nemškega jesenskega velesejma v Kraljevcu;

da vsakih trideset minut izvrši po en prebivalec Zedinjenih držav samomor;

da je bilo te dni iz litovskih ječ izpuščenih tisoč političnih kaznjencev;

da so v Nemčiji zopet prepovedane vsakršne zabave s plesom;

da je angleško vojno pristanišče Portsmouth 6 in pol km dolgo in 5 in pol km široko, dočim so vzhodna vrata široka samo 327 m;

da je orkan v Južni Karolini uničil 42 človeških življenj;

da je brazilsko vojno ministrstvo prevzelo zrakoplovno bazo Zeppelinove družbe v pristanišču Santa Cruz;

da bo železniško omrežje v Belgiji do 15. septembra zopet urejeno ter sposobno za obnovitev prometa;

da so nemški delavski oddelki v Belgiji doslej popravili že četrtno od 150 v vojni razdejanih mostov in prehodov čez reke.

Dvajsetletna mati ima pet otrok

Rekord v rodovitnosti glede potomstva sta menda dosegla zakonca Di Biase v Milanu. Stopila sta v zakon na dan 28. oktobra 1935, v spomin na fašistični pohod na Rim. Takrat je imel Giuseppe di Biase dvajset, njegova nevesta Marija di Nunno pa petnajst let.

Nedavno je Marija povila svojega petega otroka. Med njimi sta dve deklici in trije dečki. Zadnji porod je prinesel dvojčke in mati ju je rodila v času, ko je bil njun oče pri vojakih. Ker sta oba moškega spola, so ju krstili na imeni Italo in Vittorio.

Okrog Rioma

V Riomu se je te dni sestalo francosko vrhovno sodišče, ki ima nalogo soditi krivce sedanje francoske nesreče ter jih obsoditi. Bonnet, Flandin in skupina, ki se zbira okrog Marcela Deata, skuša doseči obsodbo tistih osebnosti, ki so odgovorne za udeležbo Francije v sedanji vojni. Med krivci so v prvi vrsti omenjajo imena Georges Mandela, Paula Reynauda in Leona Bluma. Večina francoskega ljudstva pa vidi krivce za poraz čisto drugje in to sodbo povzema tudi mnogi višji oficirji francoske vojske, ki menijo, da so za vojaški poraz države odgovorni bivši ministrski predsednik Edvard Daladier, njegov letalski minister, bivši generalisim Gamelin ter drugi, ki so posvečali premalo pozornosti oboroževalni industriji.

Poznavalci francoskih razmer menijo, da bo proces v Riomu potekel brez rezultata. Sodili bodo sodniki, ki so vajeni jurističnega mišljenja, csebam, ki bojo na zatožni klopi pa prav v tem pogledu ni mogoče dokazati nobene krivde. Vse, kar se lahko očita krivcem francoskega poraza, so politične napake, za takšne pa ni predvidena nikjer nobena kazen. Vrhovno sodišče, ki ima opravka s to zadevo, se bo sestalo prihodnji terek.

Število zdravilnih rastlin

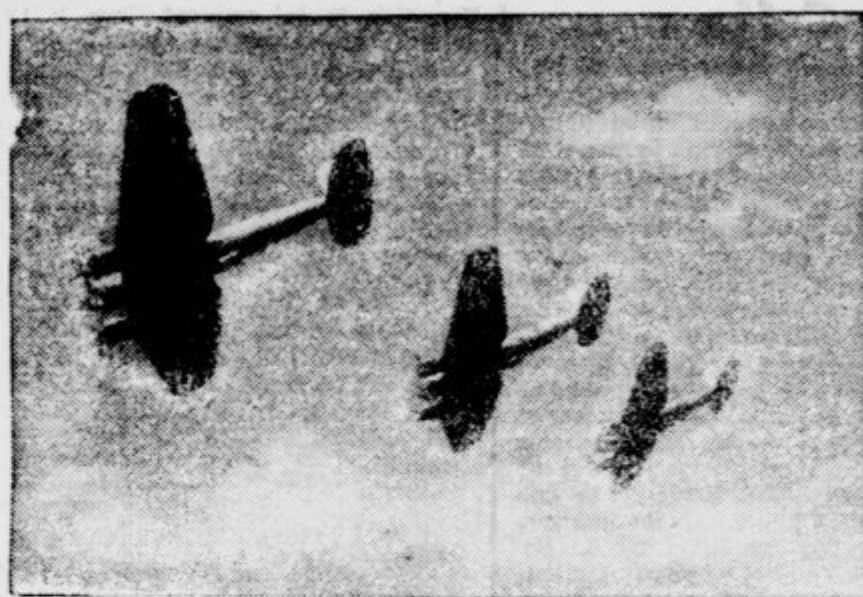
Zdravilnih rastlin in trav, ki lahko koristijo človeku in živalim, so doslej naštejali nad 40.000.

Huda ura nad Anglijo

Da bi onemogočili pristajanje tujih letal na svojem ozemlju, je angleška vlada naročila svojim kmetom, naj postavijo voze sredi njiv

Nemški aeroplani

tipa Heinkel 111 med poletom nad Anglijo

Prostost je doma v ječi...

Zvesti jetnik v Montani

Pred leti so v Kirkwoodu v državi Montani obsodili nekega zamorca zaradi nekega hudodelstva na 500 dolarjev globe in 10 mesecev zapora. Zamorec je bil edini jetnik v malem mestu in zavoljo njega so morali najeti še enega paznika. Stvar je bila precej draga in zato so upali, da bo črni mož nekega dne pobegnil. Toda ni kazal nobenega veselja za to. Dejal je: »Tu dobivam tri dobre obede na dan ki mi zelo dišijo, v svobodi si kaj takega ne morem privoščiti. Zato ostanem tu!« Ko je

neke nedelje prosil, da bi smel prisostvovati nogometni tekmi, so menili, da je prišla ugodna prilika za beg in radi so mu željo uslišali. Toda točno ob 7. zvečer je potkal zamorec na vrata ječe. Naj mu odprejo. Prigovarjali so mu, naj bi vendar obiskal še kakšen bar. Črnc je tako storil, toda ob 2. popoldni se je vrnil. Ni bilo drugega, nego da so mu odprli vrata. Ko je poteklo deset mesecev, je zapustil ječo ves žalosten. Dejal je, da je prava prostost samo v ječi doma.

Vojna v puščavi

Vojna v afriški puščavi zahteva velike fizične odpornosti, a tudi mnogo tehnične spretnosti. Posebno jezdec kamel morajo biti dorasli svoji nalogi

Kdaj je ženska najzanimivejša?

Uredništvo nekega ameriškega lista je svojim čitateljem zastavilo vprašanje, v kateri dobi je ženska najzanimivejša. Ideal lepe ženske je bil v času naših dedov pri starosti 20 do 25 let.

Francoski romanopisec Balzac, ki je mnogo razmišljal o tem vprašanju, je prišel do zaključka, da je žena najzanimivejša pri tridesetih letih svojega življenja. Približno isto sodbo imajo Američani, ki so odgovorili ameriškiemu listu, da je ženska najzanimivejša med 30. in 35. letom svoje dobe. Za to starost se je izjavilo 80 tisoč čitateljev, dočim si je drugi največji odstotek izbral po svojem okusu žensko v starosti 24 let, neka manjša skupina pa je celo plečrala za osemnajstletne mladenke...

Zgodovinska Nelsonova ladja poškodovana

O priliki nemškega napada v torek na angleško vojno pristanišče Portsmouth je bila odvržena bomba tudi v bližini Nelsonove zgodovinske ladje »Victory«. Bomba je eksplodirala sicer 8 jardov daleč od ladje, vendar je njen razpok povzročil škodo. Prelomil se je jambor na ladji, ki je še vedno nosila admiralsko zastavo. Dogodek je napravil na navzoče mornarje slab vtis, ker vidijo v tem, kar se je odigralo, slab znak za bližnjo bodočnost.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Bodoče kopnine v Tihem oceanu

Ameriški geolog Edwin F. Naulty je objavil razpravo, v kateri dokazuje, da bo dobilo Havajsko otočje na Tihem oceanu kmalu sosedo. Gre za kopnino, ki bo dosegla površino današnje Kalifornije.

Že več desetletij se v bližini Havajskih otokov dviga svet, ki bo v doglednem času zrasel čez morsko gladino. Na tem otoku bo prostora za 25 milijonov ljudi. Naulty sodi, da bo nova kopnina ugodna za gojitev sladkorne pese, kave, pšenice, koruze in tobaka. Možno opozarja ameriško vlado, naj se pravočasno pobriga za to, da postane lastnica novega ozemlja.

Velika brezposelnost v Franciji

Kakor poročajo iz Vichyja, je končana demobilizacija francoske vojske v nezasedenem ozemlju. Domov so poslali tri in pol milijona vojakov, ki se po eni strani veselijo svobode, po drugi pa so v velikih skrbih, kajti demobilizacija je silno pomnožila vrste brezposelnih v Franciji.

Umetnost v Parizu

V zasedenem Parizu umetnost zopet polagoma oživlja. Cernélie Française pripravlja novo sezono, zaradi katere se je administrativni ravnatelj podjetja dr. Capau že vrnil v prestolnico. Capau bo vodil sporedno tudi gledališki podjetji Odeon in Palais de Chaillot. V kratkem pričakujejo v Parizu tudi mr. Rabaudia, rektorja konservatorija, ravnatelj Lewandowski pa pripravlja ponovno odprtje Ecole de beaux Arts.

ANEKDOTA

Skladatelj Gluck je bil še v starih letih prijatelj dobre jedi. Ko so postale starostne težave večje, mu je domači zdravnik zapovedal strogo dieto. Našel mu je jedi in pijače, ki jih sme uživati. Gluck ga je mirno poslušal nato je vprašal: »In kdaj naj to uživam? Pred običajnimi obedi ali po njih?«

VSAK DAN ENA

Kadar se podmornica dvigne na površino...

(»Wehrmacht«)

MICHEL ZEVACO:

186

Don Juan

ROMAN.

»Da!« je zahropel Loraydan. »Še zdaj mi je strašno...«

»A! To je zato, ker ste imeli revico radi...«

»Da... In še jo imam rad...«

Zunaj so se razlegale psovke, ki so jih rjoveli plemičji Franca I., in udarci so zamolklo bobneli po hišnih vratih. Toda Loraydan jih ni slišal.

»Nazadnje bodo gotovo vdrl v hišo,« je dejal Turquand. »A ne bojte se. Ty ste rešeni.«

»Rešen?« je vztrepetal Loraydan.

»Seveda! Prehud bi bil moj obup na smrtno uro, če bi po tem, ko sem videl Beranžerko mrtvo — videl mrtvega tudi vas... vas, ki sem vas mimo nje najrajši imel na tem mrzkem, zavratnem svetu, tolikanj, da sem si vas izbral za sina...«

»Ne razumem ga! Tega ne razumem!« je sam pri sebi stokal Loraydan. »Toda moram mu pogledati na dno! Dognati moram, ali ve... Pravite, da ste vse videli?« je vprašal.

»Da... Prišel sem do okna v trenutku, ko je kralj še enkrat odurno vrgel oči na svojo žrtev... na mojo hčer... ter ukazal, naj vas primejo...« Loraydan se je globoko oddahnil.

Bilo mu je skoraj, kakor da bi postajal spet vesel. Beranžerkin oče torej ni vedel, da je bil hčerin

pravi morilec njen ženin! Zazdalo se mu je, da je vse rešeno. Znova je uprl oči v prihodnost. Da, še je bila prihodnost zanj.

Turquand pa je pojasnjeval:

»Ko sem opazil, da je hči izginila... tega utegne biti pol ure... sem zaklical Medardo: tudi o nji ni bilo duha ne sluha. Tedaj sem uganil, da me je ženska izdala... Pohitel sem k vam, da vas obvestim; to mi je prvo prišlo na misel... Prišel sem, našel vrata odprta, videl, da gori v dvorcu luč, se približal in strmoglavil v brezno groze... kajti videl sem vse, vse sem uganil!... Očitno so bili tisti, ki se imenuje kralja, in njegovi štirje pajdaši odvlekli Beranžerko s seboj... Ko so šli z njo mimo vašega dvorca, je najbrže klicala na pomoč... vaš sluga je odklenil vrata... ubožica se je branila, se morda iztrgala razbojnikom in se zatekla v dvorec... a zver je planila za njo, jo dohitela in jo zaklala, ko se je še in še upirala... Tako, mislim, se je dogodila vsa stvar. Kaj pa vi menite?«

»Nič ne morem reči,« je tiho odvrnil Loraydan in spravljen bodelo v nožnico. »Vem samo to, da sem ob prihodu v svoj dvorec zagledal kralja in njegove prijatelje. Videl sem Beranžerko, kakor ste jo vi videli. Tedaj sem obsl kralja s psokami in njegovi ljudje so me naskočili... To je vse, kar pomnim, ne izprašujte me dalje: meša se mi.«

Loraydan je vzhlipnil. Za trenutek ga je obšlo upanje, da vendar še prihajo solze, ki bodo ohladile strašno sklenje v trepalnicah. Toda solz ni bilo, Loraydan se ni razjokal.

Turquand je majal z glavo.

»Da,« je počasi dejal, »vam se meša v glavi, jaz pa, vidite, sem miren, kakor da se ni nič zgodilo. To je gotovo zato, ker vem, da bom umrl. Še uro, še dve nemara, pa me bo konec. Ta, ki je ubil Beranžerko, je z istim sunkom zadell tudi mene v srce. Vi pa, grof, vi imate pred seboj mladost, upanje in življenje. Oh, vem, nikoli ne boste pozabili mojega otroka. Vem, da boste izkazali ubogemu truplu, ki leži pri vas, poslednjo skrb in ljubav. A živeti je treba! V podzemskem hodniku sem spravlil svoje zaklade. Vaši so, vzemite si jih. Živeti je treba, grof, še zato, da bo vsaj v enem človeškem srcu živela spomin na Beranžerko. Da ostanete živi, morate najprej uiti tem ničvrednejšem. Pojdite!«

Loraydan je krenil za zlatarjem.

Prišla sta v Beranžerkinu sobo.

Turquand je odprl železno omaro. Še enkrat se je nasmehnil in dejal:

»Tako naj moje delo pomaga vsaj izvoljencu moje hčere. Vstopite, grof, in natanko ravnajte po mojih navodilih. Ob vnožju teh stopnic se pričneta podzemeljski hodnik. Vzemite svetilko, ki visi v kleti, in pojdite do konca hodnika. Tam najdete stopnice, podobne tem. Privedejo vas v grobnico Agneze de Sennecour. Za rakvijo sem skril zabojo, v katerem je okrog treh milijonov zlatih liber — vse, kar sem mogel izpremeniti v zlato. Tam najdete tudi veliko množico dragih kamenja. Zdaj pa poslušajte: na marmornati plošči boste videli tri v reliefu izklesane angelske gla-

vice. Pritisnite na srednjo. Plošča se bo odprla. Tako pridete v kapelico Arronskega dvorca. Zaprite ploščo za seboj. Kadar se boste hoteli vrniti v podzemeljski hodnik, da odnesete zabojo, pritisnite na hrapavo mesto v kamnu, ki ga najdete natanko pod besedo Agneza. Z Bogom, grof! Ne izgubljajte časa, kajti zdi se mi, da kraljevi razbojniki že vlamljajo vrata. Z Bogom! Mislite na Beranžerko!«

»Z Bogom!« je zajecjal Loraydan.

Rad bi bil našel nekaj besed, bodi si, da bi izrazil Turquandu svoje prijateljstvo, bodi si, da bi ga zahvalil za bogastvo, ki mu ga je bil podaril, bodi si, da bi mu zatrdil, da bo do smrti ohranil spomin na pokojnico.

Nobena beseda mu ni prišla na jezik; prav je bil rekel, mešalo se mu je v glavi. Toda pomislil je: »Nekaj bi moral vendarle reči. Samo spomniti se ne morem, kaj...«

Stopil je v železno omaro, kamor ga je tiščal Turquand.

Še tisti mah je vztrepetal od glave do nog: vrata so se z vreskom zaprla.

In zdajci mu je prišlo na misel, kaj bi moral reči! Zavpil je:

»Ali ste še tu?«

»Da, dragi gospod...«

»Odprite, govoriti moram z vami.«

»Saj lahko govorite. Prav dobro vas slišim. Odpirati bi bilo namreč nevarno: zdaq so že v hiši. Kaj ste hoteli reči? Poslušam vas.«

»Z žveplom je treba sežgati Quai d'Orsay!«

Zgovoren primer notranjega razračunavanja v današnji Franciji je vsakakor članek znanega lista »Gringoire«, ki izhaja sedaj v Parizu. Članek ostro napada francosko zunanjo politiko zadnjih dvajset let in pravi med drugim:

»Skrbno in pazljivo proučevanje ljudi in dejstev, temeljito poznavanje tujih držav, kar se pridobiva samo z dolgoletnim izkuštvom, študijem zgodovine in s popotovanjem, to so osnovne odlike diplomacije, odlike, ki so popolnoma manjkale našim po vojnim zunanjim politikom, zlasti, od leta 1924, dalje, ko je Raymond Poincaré dal oblast iz rok. Takrat je Briand zasedel hišo zunanjega ministrstva na Quai d'Orsay za dolgo razdobje sedmih let. Briand je imel dovolj časa, da postavi našo zunanjo politiko na pravi temelj in na trajne osnove, pa je vse kompromitiral in vse pokvaril. Njegova napaka ni v tem, da je hotel sporazum z Nemčijo, kajti tak sporazum bi bil na vsak način koristen, marveč v tem, da je hotel doseči ta sporazum v okviru Društva narodov. Velika pogrška Briandova je izhajala iz nazora, da je ženevska ustanova nekaj mogočnega, da ima globoko notranjo vrednost, v resnici pa je bilo Društvo narodov institucija, ki so jo bili vsilili Angličani in Američani v popolnem nepoznavanju evropskih prilik.

Po odhodu Brianda usodne posledice njegove politike ne le da niso prenehale, marveč je briandiščina dnu popolnoma zavla-

dal v našem zunanjem ministristvu. Naše notranje strankarske borbe in metode so bile prenešene tudi v našo zunanjo politiko in glavni predstavnik te usodne politike je bil g. Leger (prvi načelnik v zunanjem ministristvu), ki je polnih deset let ohranil svoje vplivno mesto. Vlade so se menjale, ministri so se menjali, on pa je sedel nezrušljivo na svojem mestu, naj je naša zunanja politika doživljala še take strahovite poraze. Vojaška zasedba Porenja, zaostrevalni odnosi z Italijo in ustvaritev »osie«, priklopitev Avstrije, zasedba Sudetov in potem Čkoslovaške — vse to so samo izgubljene bitke naše zunanje politike. Ako kak general izgubi bitko, takoj izgine s površja, g. Leger pa je ostal na svojem mestu, dasi je zagrešil neprekinjen niz usodnih neuspehov. Kadar je bil ta uradnik v javnem nesoglasju s svojim ministrom, ni odšel uradnik, ampak minister. To se je zgodilo pod Lavalom in pod Bonetom. V naši Franciji je bilo vse nestalno, stalen je bil edino položaj voditelja, popolnoma nesposobnega voditelja naše zunanje politike g. Legera.

Naše zunanje ministristvo je treba temeljito izpremeniti, po duhu, po metodah in po osebi, osebno pa ne pozabiti izpremeniti v naših zastopstvih v tujini, kjer je ljudska fronta nastavila svoje kreature. Ko se bo zunanje ministristvo zopet nastanilo v Parizu, bo treba z žveplom sežgati Quai d'Orsay.«

BELEŽKE

Posvetovanja na Bledu

V zvezi s posveti vodilnih članov vlade na Bledu poroča »Politika«, da so bili namenjeni razgovori prvenstveno resornim, gospodarskim in socialnim vprašanjem, ki so nadvse pereča in zahtevajo nujne rešitve. Govora je bilo tudi o podpravljenju Narodne banke in ureditvi položaja v Sužorju. Vprašanja, ki so bila predmet prav, pa nimajo značaja velikih političnih reform, ki naj bi uvedla v našem političnem življenju celo kake nove politične sisteme. Prvenstveno so razpravljali o problemih pojačanja diriganega gospodarstva, brez katerega si ni mogoče predstavljati zdravega gospodarskega napredka naše države v sedanjih težkih časih.

Pri razpravi je bila po informacijah »Politika« tudi dosežena soglasnost o vsebini in tekstu gospodarskih in socialnih ured, ki se bodo nanašale na ureditve naše uvozne in izvozne trgovine, minimalnih mezd, reguliranje delovnih odnosov, javnih del itd. Podpredsednik vlade dr. Maček in ban dr. Šubašić sta bila v četrtek na Brdu sprejeta v avdiciji od Nj. Vm. kneza namestnika, zvečer pa sta se vrnila v Zagreb, dočim so predsednik vlade in drugi ministri še ostali na Bledu.

Sokolstvo za kraljev rojstni dan

Za bližajoči se rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je izdal savez Sokola kraljevine Jugoslavije posebno sporočilo vsem župam in sokolskim društvom. Svečana okrožnica naglašala pomembnost letošnjega rojstnega dne, s katerim stvo kralj v leto svoje polnoletnosti, sokolstvo pa v zaključno leto Petrove petletke. Sokolski savez smatra, da je potrebno letošnji 6. september še prav posebno svečano praznovati. V državi ne sme biti sokolske ednice, ki ne bi proslavila rojstnega dneva starešine Sokola kraljevine Jugoslavije. S pripravi morajo pričeti takoj. Letošnja proslava 6. septembra mora biti velika manifestacija privržnosti in vdanosti sokolstva kraljevemu domu, pa tudi manifestacija nezlojmljive sokolske vere v veliko jugoslovensko misel in kraljevino Jugoslavijo.

Minister za telesno vzgojo na obisku v Nemčiji

Na povabilo vodstva mladinskih organizacij v Nemčiji je odpotoval v Berlin naš minister za telesno vzgojo Dušan Pantić. V Berlinu in drugih nemških mestih se bo seznanil z ustrojem, delom in ustanovami nemške mladinske organizacije, ki obsega vso mladino obeh spolov od osnovne šole dalje. Minister bo ostal v Nemčiji več dni.

Politično zatišje v Beogradu

V Beogradu vlada že ves avgust politično zatišje. Ne le ministri, temveč tudi večina opozicijskih voditeljev se nahaja na odmoru izven prestolnice. Te dni se je mudil v Nišu šef radikalne stranke g. Aca Stanojević, ki je konzultiral tam svoje zdravnike, potem pa se je vrnil v svoji domači kraj Knjaževac.

Šef demokratske stranke g. Milan Grol je obiskal svoje prijatelje v Kragujevcu, kjer je imel konferenco v Obrtničkem domu. Poročal je o mednarodnem in o notranjepolitičnem položaju. Iz Kragujevca je odpotoval v Gornji Milanovac, kjer je tudi poročal na konferenci strankinih oristsev.

Nemška gimnazija v Beogradu

Kakor poročajo listi, je prosvetno ministristvo odobrilo ustanovitev zasebne nemške gimnazije v Beogradu. Gimnazija bo imela pravico javnosti in bo otvorena že s prihajajočim šolskim letom.

Frankovski napadi na dr. Krnjevića

Proti glavnemu tajniku Hrvatske seljačke stranke dr. Juraju Krnjeviću so pričeli širiti zadnje čase frankovski razne letake, v katerih mu očitajo, da se je za časa svoje emigracije družil z zapadnimi demokratskimi voditelji in se izjavljal ponovno proti totalitarnim sistemom. V letakah frankovci tudi napovedujejo, da bo moral dr. Krnjević podati ostavko na položaj generalnega tajnika HSS, češ da je za sedanjice časa preveč kompromitiran zaradi svojih zvez z zapadnimi demokracijami.

Hrvatski listi označujejo te letake za zlobno tendenciozne ter pravijo, da so vsi napadi na dr. Krnjevića obsojeni že v naprej na neuspeh, ker uživa polno zaupanje

hrvatskega naroda in njegovega voditelja dr. Mačka. »Jutarnji list« pristavlja: »Dr. Krnjević lahko gleda vedrega čela vsakomur v obraz in nima nihče pravice sumiti v njegov patriotizem. Naarvnost smešna pa so napovedi, da se bo moral umakniti zaradi konflikta z nekimi tujimi idejami in pokreti. Dr. Krnjević je prijatelj vsakega naroda, ki želi dobro hrvatskemu narodu in njegovi domovini. To je dejstvo, ki ga potrjuje tudi vse njegovo dolgoletno delo v emigraciji.«

Ob razpustu prostozidar-skih lož na Hrvatskem

Kakor smo že poročali, je banska oblast v Zagrebu razpustila vse masonske lože na ozemlju banovine Hrvatske. Policijski organi so popisali premoženje razpuščenih lož, prostore pa zapečatili. Kakor pišejo listi ob tej priliki, so bile masonske lože na Hrvatskem razdeljene v tri skupine. V prvi skupini so bile lože, ki so imele svojo centralo v beografski veliki loži »Jugoslavije«. V Zagrebu je imela ta skupina štiri lože in sicer: »Maksimilijan Vrhovac«, »Pravičnost«, »Drasković« in »Peruna«. Na hrvatskem nacionalnem principu so bile osnovane lože skupine »Libertas« (Svoboda), ki je imela še tri podružnične lože v Zagrebu in sicer »Prijateljstvo«, »Ljubezno do bližnjega« in »Prometelj«. Tretjo skupino lož so imeli Židje.

Poleg masonskih lož v Zagrebu so se nahajale lože še v Karlovcu, Dubrovniku, Splitu, na Sušaku in v Osijeku, ki so razpuščene skupaj z zagrebiškimi.

»Hrvatski dnevnik« komentira razpust masonskih lož na ozemlju banovine Hrvatske v kraji beležki, v kateri pravi, da je bila Hrvatska seljačka stranka že od nekdaj načelno proti masonom, ker so »služili mednarodnim ciljem. S tem pa so prihajali v konflikt z interesi hrvatskega naroda. Hrvatski kmetijski pokret se ni mogel nikdar strinjati s težnjami masonskih lož, ki so podpirale težnje posameznikov mimo in čisto celo proti hrvatskemu narodu. Hrvatski narod pa se tudi ni mogel strinjati s političnim delovanjem nekaterih masonov, ki so bili glavni podporniki in nositelji vseh protinacionalnih režimov.«

Obisk bolgarskih rezervnih oficirjev v Nemčiji

Komanda nemške oborožene sile je povabila v goste 100 članov Udruženja bolgarskih rezervnih oficirjev, ki si bodo ogledali bojišča na zapadu in razne enote nemške vojske. Vseh 100 povabljenih rezervnih oficirjev je sodelovalo že v svetovni vojni in velika večina med njimi je odlikovana z nemškim Železnim križem. Temu obisku pripisujejo, kakor je razvidno iz listov, v Sofiji velik pomen.

O pravem pomenu nemškega življenjskega prostora

Berlinski tednik »Das Reich« razlaga, da zagotovitev nemškega življenjskega prostora ne pomeni nujno teritorialnega razširjenja Nemčije, ki naj ostane tudi v bodoče le zajednica vseh Nemcev po etničnih načelih. Nemoteni razvoj nemškega gospodarstva bi mogel biti zagotovljen, če se ne bi uvaževalo narodnostno načelo. Teritorialne pridobitve rajha, katerega končne meje bo določil kancelar Hitler, bodo imele vrednost samo tedaj, če bodo obdružene z nemškimi ljudmi. Iz tega načela sledi avtomatično ideja nemškega življenjskega prostora, ideja, ki ne izhaja iz etničnih ali političnih presojanj, marveč je izraz naravne in nujne gospodarske skupnosti med nemškim rajhom in državami, ki ga obdajajo.

Reforme in reforme

Splitški »Narodni list« objavlja pod naslovom »Reforme« uvodnik, v katerem med drugim čitamo: »Pri nas so bile takozvane reforme vržene v našo javnost, kakor velika zagonetka ali križanka. Vsi jo rešujejo, a nihče ne ve prav, kako in na kak način. Zdi se, da vsi, ki o njih v javnosti razpravljajo, streme samo za tem, kako bi ohranili, kar že imajo, tako da bi se okrnilo samo tuj. Go govore o reformah, predstavniki kmetijskega stanu, zahtevajo, da se kmetiskemu stanu zagotovi nadoblast nad vsemi ostalimi stanov v državi. Go govore o reformah zopet predstavniki delavskega stanu, zahtevajo, da se zagotovi premoč delu. Kapitalisti si zopet predstavljajo napovedane reforme tako, da bi preko diriganega gospodarstva dobili pretežni vpliv na bodoči razvoj našega naroda tako zvaní gospodarski krogi. Z eno besedo: vsak si zamišlja napovedane reforme v obliki, ki bi prižale najbolj njegovim interesom in potrebam. Složni so vsi samo v eni zahtevi: da so nam reforme nujno potrebne.«

SPORT

Jutri – v Podutik!

Hitrostne motociklistične dirke v izvedbi Moto-Hermesa

Kakor smo že pisali, bodo jutri popoldne z začetkom ob 15. toliko pričakovane motorne dirke na podutiskih krožni progi. Dokaz zelo velikega zanimanja je dejstvo, da je prejel Hermes že dirke preko 60 prijav. Z najmočnejšo ekipo dirkačev bo izmed zunanjih klubov zastopal I. Gorenjski moto klub iz Kranja, ki bo postavil na start kar 13 tekmovalcev z priznanim Barom na čelu. Nadvrse odlični bodo zagrebiški motoristi: dr. Hribar, Babić, Uroš, Jurčić in drugi, ki so že sami za sebe dovoljno jamstvo, da bo nedeljska borba prvovrstna prireditelj. Morda bodo baš ti tekmovalci skupno z varaždinskimi prvaki oni, ki bodo hoteli na vsak način osporiti vrednost slov. motoristov in uspehe Hermežanov na zadnjih dirkah v Zagrebu in Varaždinu, kjer so Hermežani kljub tujemu terenu spravili vse pomembnejše zmage. Iz Maribora se je prijavil razen ostalih odlični vozač turnir strojev ppor. Glebov.

Povsem jasno pa je, da prireditelj ne bi bila popolna, če ne bi sodelovali na tej dirki tudi člani domačega Avto kluba in Ilirije. Šiška, Čihlač, Lapajne in Breznik so milijenci ljubljanske publike in le malokdaj zatajijo svoje zmoglosti.

Največ dirkačev pa bo postavil na start prireditelj sam. Vsi pomembnejši člani Hermesa že komaj čakajo, da pokažejo, koliko so napredovali od lanskega leta.

Občinstvo opozarjamo, da bo dirkalna proga od 14. dalje zaprta za vsak vozi promet, po 14.30 pa za vsak promet sploh. Zaradi tega se cenj. občinstvo naproša, da blagoviti zasesti zaželeni mesta pravčasno, ker dohod na progo po 14.30 ne bo mogoč. Obenem pa naj se vsak zaradi varnosti brezpogojno pokorava nalogom rediteljev. Podrobnejše podatke o dirkačih v posameznih kategorijah bomo objavili v jutrišnji številki.

Izidi z Gorjancev

Še o motociklistični prireditvi, ki je na čast novomeške MK Ilirije

Dodatno k včeršnjemu prvemu poročilu o uspehi motociklistični dirki MK Ilirije na Gorjance, ki je bilo zaradi poznega zaključka prireditve deloma še nepopolno, objavljamo v naslednjem še nekaj splošnih pripomb in pa podrobne tehnične rezultate po posameznih kategorijah:

Celoten vtis prireditve je bil zelo ugoden in je bila sicer mirna dolenjska prestolnica Novo mesto močno razgibana. Že priprave so bile obširne, tekme same pa so pa še celo potrdile, da prireditve tolikšnega obsega tudi v tujsko prometnem in propagandnem oziru niso le lokalnega pomena. Če se bodo dirke na Gorjance obdržale kot vsakoletna prireditelj, se bo tudi Novo mesto počasi uvrstilo med sportno in tujsko prometno privlačne kraje, kar tihi, vrilim Dolenjem ne bo v škodo. Da so prireditelji domačini vzeli stvar resno, priča že njihovo prizadevanje glede organizacije rediteljske in varnostne službe, pri čemer so jim mnogo pomagali gasilci, orožniki in vojaštvo. Po končani tekmi, ki ne beleži niti ene nezdre do med dirko ne kasneje, ko so se vračali kar v kolonah avtomobilisti, motoristi in kolesarji skozi megle prahu v Novo mesto, so se zbrali sportniki vnovič pri Vindšarju, kjer je sportna komisija zaključila svoje delo in razglasila končne rezultate ter razdelila zmagovalcem številna lepa darila. Morda edino to ni šlo v račun marljivim prirediteljem, da so skoro vsa najlepša darila odšla »na tuje«, ven iz Novega mesta. Sodč po njihovi vnemi za ta sport in po lepi udeležbi mnogih novih tekmovalcev — domačinov lahko računajo, da si bodo ob vztrajnem treningu že kmalu tudi njihovi tekmovalci priborili prve nagrade.

Domaćim organizatorjem prireditelj, ki so vložili v delo mnogo truda, gre polno priznanje, posebej poštovovalnem podpredsedniku Ilirije Josipu Penci, preds. novomeške sekcije Joži Ferliču, Slavku Moretu, blag. Zeslinu, tajniku Tratiniku, R. Bergerju, Colariču in vsem ostalim, ki so sodelovali po najboljši volji, čeravno še z malo rutine, ki je nujna pri taki organizaciji. — Prvi gorjanski rekord je pred 9 leti dosegel Janko Šiška z 11:08, letos je pa kar šest dirkačev bilo boljših. Upamo, da bo drugo leto šla ta znanaka pod 10 minut, organizacija se pa še bolj dvignila na račun letošnjih izkustev.

REZULTATI

Motocikli 125 ccm tur.:
1. Lukman Fran. MK Varaždin, 13. min. 17 sek.

Drž. prvenstvo — brez srbskih dirkačev

Razdor med vrhovno zvezo v Zagrebu in Srbsko kolesarsko zvezo v Beogradu upropašča naš

Jutri zjutraj bodo z Dolenjske ceste v Ljubljani odhiteli proti Zagrebu številni kolesarski dirkači v dirki za naslov državnega prvaka glavne kategorije. Na teh dirkah so — kakor to ustreza značaju prireditelj — dozdaj dolga leta nastopali vsi najboljši jugoslovenski dirkači, pri čemer so bili zmerom najštevilnejši zastopniki Hrvati, potem Slovenci, v najmanjšem pa Srbi. Vzrok, da je bilo Srbov vedno najmanj, je bil v glavnem ta, da so bile te dirke stalno na Hrvatskem ali v Sloveniji in so morali pač Srbi nositi precejšnje stroške, če so se hoteli udeležiti tega tekmovanja.

Letos je vprašanje udeležbe Srbov na kolesarskem državnem prvenstvu še bolj zapleteno. Na jutrišnji dirki srbski dirkači sploh ne bodo startali, in sicer zaradi tega, ker je nastal med Vrhovno kolesarsko zvezo s sedežem v Zagrebu in Srbsko kolesarsko zvezo s sedežem v Beogradu razdor, ki je prekinil vse medsebojne odnose tako daleč, da srbski dirkači ne smejo nastopiti na dirkah vsedrjavne zveze, vsem ostalim pa je prepovedano startati na prireditvah SKS. Mi Slovenci gledamo to trenje od strani, toda z obžalovanjem, ker bi nam bilo ljube, če bi bili oboji bolj strpni in večji sportniki v pravem pomenu besede.

Kakor čitamo, pripravlja Srbska kolesarska zveza od 29. t. m. do 6. septembra t. l. veliko kolesarsko dirko okoli Srbije — letos že drugič in na daljavo skoraj 1500 km v 8 dnevih —, na kateri se bodo spet pokazale posledice onega nesrečnega stanja med Zagrebom in Beogradom. Vsem nam je še dobro v spominu, koliko pozornosti in zanimanja je dvignila prva vožnja po Srbiji v lanskí sezoni in koliko lepih priznanj in prisrčnih sprejemov so bili deležni kolesarji povsod, kamor jih je na tej dirki prinesla pot. O tem vedo mnogo povedati tudi naši slovenski dirkači, ki so bili takrat osebno navzočni in se vrnili z lepimi spomini na to največjo kolesarsko prireditelj v državi.

In letos? Kakor slišimo, je naša SKZ pred kratkim prejela dopis od VKSJ, po katerem je hrvatskim in slovenskim dirkačem prepovedano nastopiti na »nekih« dirkah v organizaciji SKS, češ da ta zveza ni članica VKSJ. Ali se ne zdi, da bi

bilo treba ob takih nezdravih pojavih v našem kolesarstvu nekoliko ostreje posvetiti v delovanje kolesarskih organizacij?

Ali ni nikogar, ki bi poznal vse te razmere in javno pokazal na vse kvarne pojave v tej sportni panogi? Res je, da se je začel naš sport po lanskí reorganizaciji razvijati samostojneje in ločeno po narodnih zvezah, toda s tem še ni rečeno, da mora škodo trpeti celota in tako propasti še ono, kar je bilo dozdaj ustvarjenega v tej sportni panogi. Če so v ostalih sportnih panogah vsaj za silo znali urediti medsebojne odnose in pognati aktivno delo v posameznih panogah spet v stari tir, potem se bo moral tudi pri kolesarjih najti neko, ki bo postavil stvari na svoje mesto.

Sportni dan v Krškem

Glavni del sporeda so izpolnili atleti in kolesarji

Krško, 14. avgusta
Krški sportni klub je priredil pod pokroviteljstvom sreskega načelnika g. dr. Tomšiča Josipa v nedeljo 11. t. m. v Krškem sportni dan s prav peštrim sporedom. Že na predvečer v soboto ob 18. je bila zanimiva in zabavna nogometna tekma med uradniki in obrtniki. Moštvo je bilo sestavljeno večinoma iz nekdanjih nogometašev. Rezultat tekme je bil 3:2 za uradnike. Ta tekma je dala pobudo za izzivet old-boy moštva, ki bo začelo prav kmalu z javnimi tekmami.

V nedeljo popoldne se je pričel na igrišču lahko-atletski miting. Nastopili so atleti iz Kostanjevice, Sevnice in domačini. Zanimanje za miting je bilo veliko in za naše razmere prav pohvalno. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Tek 100 m (7 tekmovalcev): 1. Mencinger Janez 12.4, 2. Bajec Dore 12.6 (oba iz Krškega), 3. Kuntarič Janez (Kostanjevice) 13.1; skok v daljino (8 tekmovalcev): 1. Šeršen Slavko (Kr.) 5.55, 2. Dušan (Kr.) 5.36, 3. Pfeifer Vladimir (Kr.) 5.25 m; met krogla (10 tekml.): 1. Dušan (Kr.) 9.97, 2. dr. Zvone Šušteršič (Kr.) 8.90, 3. Gatsch Alojz (Kr.) 8.70 m; skok v višino (4 tekml.): 1. Mencinger Janez (Kr.) 1.58, 2. Kržišnik Jože (Kr.) 1.53, 3.

Pfeifer (Kr.) 1.505 cm; tek 1500 m: 1. Gajšek Ivan (Kr.) 4:19.4, 2. Zele Zoran (Kr.) 4:27.6, 3. Trapečar Danijel (Sevnica) 4:28; met diska (9 tekml.): 1. Gatsch (Kr.) 29.35, 2. Šeršen (Kr.) 27.20, 3. Zele (Kr.) 27.10; tek 400 m (3 tekml.): 1. Jerman Silvo (Kr.) 25.65, 2. Makarovič Al. (Kr.), 3. Trapečar (Sev.); met kladiva: 1. Stanovnik J. (Kr.) 25.65, 2. Gatsch (Kr.) 19.70. Živahno je bilo predvsem pri stafeti po mestu na progi 400×300×200×100 s ciljem pred poslopjem sreskega načelstva. Prvi so prišli na cilj Kostanjevčani v času 2:37, drugi pa Krčani v času 2:40.

Kolesarska dirka

I. Sportna kolesa na progi 45 km (5 tekmovalcev): 1. Stigil Ivan v času 1:27.34, 2. Lipar Jože 1:31.46, 3. Engelsberger Bert 1:33.41 in 4. Brečko Ivan 1:39.53.

II. Torpedna kolesa na 24 km (6 tekmovalcev): 1. Preskar Anton 45.52, 2. Krvavos Vladimir 45.53, 3. Gramc Anton 47.19, 4. Jurček Franc 48.07, 5. Zvegljič Matija 53.49, 6. Bogolin Albin 55.24.

Naj še omenimo, da je bilo vodstvo in rediteljstvo dirke vzorno. Na vsej progi so sodelovali orožniki, gasilci, cestarji ter vzdrževali red in zato zaslužijo pohvalo. Ceste so bile za dirki dobro pripravljene in ni bilo nobene nesreče. Po končanem sporedu je bila zvečer na vrtu g. Krizmana objava rezultatov ter so bile obenem razdeljene nagrade, potem pa je bila tudi tamkaj prijetna sportna zabava.

Nedeljski nogomet

Zagrebska Sparta

v Ljubljani

Jutri sprejme SK Ljubljana v goste že drugi zagrebiški klub, in sicer prvaka I. a razreda zagrebske podzveze, HSK Sparta. Vodstvo kluba se kljub velikim žrtvam trudi, da bi svojim mladim igralcem nudilo čim več treninga ter tako zaključuje priprave za čim uspešnejši start moštva v jesenskem prvenstvu.

Na tekmo samo in goste se še povrne.

Mariborčani in Celjani

v prijateljski tekmi jutri na Glaziji v Celju

Kakor že javljamo, bo jutri ob 17. na Glaziji srečanje med ISSK Mariborom in SK Celjem. Obe moštvi se pripravljata za skorajšnje prvenstvene tekme in bosta nastopili v postavih, ki bodo igrale v jesenski sezoni. Obe enastorici bosta nastopili v najmočnejših postavah. Vse ljubitelje lepe nogometne igre opozarjamo na jutrišnje srečanje: Predtekmo bosta odigrali moštvi SK Štor in SK Celja II. Ta tekma se bo pričela ob 15.30.

Z zmago Mladike se je končal turnir Slavije

Ob lepem vremenu in pred približno 200 gledalci je bil na praznik na igrišču Mladike odigran juniorski pokalni turnir, ki ga je organizirala agila Slavija. Dopoldanski dve tekni sta v kratkem potekli takole:

SLAVIJA—MARS 4:1 (1:0)

Mlada garda Slavije je zaigrala z veliko voljo do zmage in jo je tudi izdatno dosegla. Pri zmagovalcih se je najbolj odlično napad, ki je po obeh krilih prišel do tako visoke zmage. Pri Marsu je ugajala ožja obramba.

MLADIKA—JADRAN 1:0 (0:0)

Ta igra je bila precej slabša od prve, ker sta obe moštvi igrali tjavdeno in nista pokazali znanja kakor običajno. Proti koncu se je Mladika nekoliko potrudila in je enajstmetrovke dosegla zmagoviti gol. Popoldne sta kot prvi par nastopila dopoldanska premaganca.

MARS—JADRAN 4:1 (2:1)

Moštvi sta zaigrali boljše kakor dopoldne. Do vodstva je prišel Jadran iz enajstmetrovke, potem pa je Mars prevzel prvo besedo in si s štirimi efektnimi goli priboril tolažilno darilo, kip nogometaša. Zaključno tekmo sta odigrala dopoldanska zmagovalca.

MLADIKA : SLAVIJA jun. 3 : 1 (1 : 0)

Mladika je prevzela igro v roko od vsega početka, toda dolgo ni mogla doseči številčnega uspeha. Tik pred odmorom pa je moštvo po lastnem голу Slavije prišlo do vodilnega gola. Po odmoru je Mladika še bolj pritiskala, toda tudi Slavija se je krepko branila. Pri stanju 2:0 je sodnik prisodil enajstmetrovko v korist Mladike, ki je po njej dosegla že 3:0. Toda tudi sedaj juniorji Slavije še niso klonili in kmalu dosegli svoj častni gol. Bilo je še več napadov na Mladikini strani, toda rezultat se ni menjal več.

Tri tekme tega turnirja je sodil g. Zajc.

Prihodnja plavalna tekma v Ljubljani

v petek 23. t. m. Jadran—Ilirija

Sinoči so se naši ligasi pomerili v Splitu s tamkajšnjim Jadranom. S kakšnim rezultatom se je končalo to srečanje, še ne vemo. — Prihodnji petek pa bomo videli splitski HSK Jadran v Ljubljani kot našega tretjega letošnjega ligaškega gosta. Jadran odide takoj po tekmi z Ilirijo v Splitu na potovanje, v teku katerega bo absolviral najprej Victorio na Sušaku 19. t. m. in ZPK v Zagrebu 21. t. m., od tam pa pride v Ljubljano na dvoboj z Ilirijo. Posebna privlačnost Jadranovega gostovanja bosta dvoboja Beara—Finc na progi 100 m prosto dame in Petrone—Pelhan na enaki progi moških, razen tega pa nastop Jadranovega waterpolo moštva, ki si je lani po dolgi vrsti let spet osvojilo državno prvenstvo pred Jugom in Victorijo.

SK Mars. Jutri dopoldne ob 9. igra ligško moštvo tekmo za trening s Svobodo. Ob 8.30 naj bodo vsi igralci v garderobi. Tekma bo na igrišču SK Ljubljane. Prostim vti in točno. — V ponedeljek ob 20. odborova seja, Poljanska c. 58.

Iz državne službe

Beograd, 16. avgusta. p. Upokojena sta davčni inspektor Josip Sever in glavni arhivar davčne uprave Oroslav Rakusa v Mariboru. — Premešeni so bili upravna pisarniška uradnika Borivoj Lazić z Jesenice v Beograd in Ivan Šinkovec iz Boke Kotorske na Jesenice ter pristava Josip Prodan z Jesenice v Ljubljano in Ivan Polak iz Ljubljane na Jesenice.

Dobra vest za vse

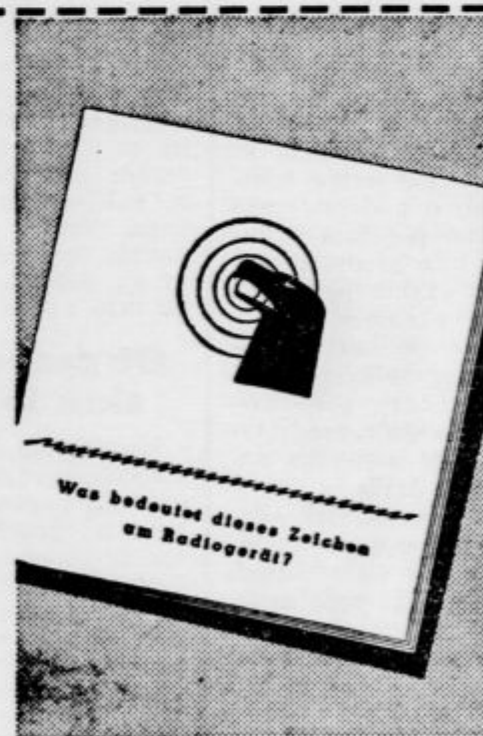
trgovce z radioaparati!

Ta znak na radioaparatu Vam osigura lažjo prodajo!

Vsaki radioaparat, katerega je visoko razvita nemška radio industrija izbrala za izvoz, nosi ta znak kakovosti. On Vam pri nakupu jamči za brezizjemno sigurnost v pogledu vernosti vzorca, največje tehniške popolnosti, prvotredne in precizne izdelave ter najboljšega materiala. Razen tega Vam bodo moderne in elegantne oblike samih omaric radioaparata s tem znakom, omogočile lažjo prodajo in zasigurale mnogo zadovoljnih in hvaležnih kupcev.

Zato tudi Vi
pravočasno naročite!

• Taka brošura vsebuje vse o kvalitativnih aparatih z novim znakom. Mi Vam jo bomo radevolje in brezplačno poslali brez vsake obveznosti za Vas. Obrnite se na mestnega zastopnika nemške radioindustrije!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pri Putrichu
danes in jutri ples. Vsi vabljeni. 22662-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mizarskega

pomočnika
ki se razume na kombiniran stroj in samostojno prirezuje (cušnji) sprejemni ta-
koj. Kurnik, Jesenice. 22677-1

Modistinjo

spretno delavko in prodajalko sprejme v stalno službo salon Orozel, Kranj. 22601-1

Brivskega

pomočnika
samo dobrega delavca, isčem. Lončarjevi, Jesenice. 22633-1

Graverja rezbarja

za Beograd, samostojnega, z večletno prakso, sprejemno v stalno službo. Pismene ponudbe z zahtevki plače in dosedanjega zaposlenja kakor tudi z odtisi svojih del poslati na »Sedmo silo«, Beograd, poštni pretinac 728 pod »Gravere«. 22543-1

Iščemo kuharico

za 50 oseb. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe je vložiti do 25. avgusta na podr. Jutra v Celju pod šifro »Perfektna kuharica«. 22637-1

Sprejemmo

takoj dobre tesarje. Lesna industrija Ravnikar, Linhartova 25. 22653-1

Kuharico

gospodinja
sprejme. Dijaški dom Kočevje. 22375-1

Viničarja

veščega tudi krčmarjenja za dalmatinsko Primorje, s sprejemali in gancijami iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vincilira«. 22372-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Službo natakariče

v boljši gostilni iščem. Zmožna kavijske. Tinka Cerne, Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. 22654-2

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Puch motor

200 ccm radi odpotovanja ugodno prodam. Ogleda se: Novljan, Mirna peč. 22586-10

DKW avto

cabriolette zelo dobro ohranjen poceni naprodaj. Kušec, Ljubljana. Prisojna ul. 3. 22615-10

BMW motorno kolo

s priklopo, 750 ccm v odličnem stanju, prodam. Ponudbe pod »Motor« na podr. »Večerni« na Celju. 22561-10

Motorna kolesa

rabljena, tudi karambolirana 150—200 ccm kupi Ludvik Heršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. 22401-10

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klubska stola

tsnjena, prodam. Tavcarjeva ul. 6. 22619-6

Popolna oprema

za slaščičarno zaradi selitve takoj na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22634-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vreče

Kupimo vsako množino vreč, rabljenih ali novih za ogelje. Ponudbe na Fr. Serko in sin, Cerklja, Rakek. 22578-7

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hotel

novi zgrajen, komforten s kavarno in restavracijo, brez konkurence v največjem industrijskem centru Bošnje se odda v zakup brez inventarja samo strokovnjaku. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilca 9 pod »66733«. 22580-17

Stanovanje

oddaj
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

oddam s 1. sept. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22620-21

Sobo oddaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

oddam gospodu. Vhod iz predsobe. Mivka 16-11. 22516-23

Sobo

oddam gospodu ali dijaku četrtinskega I. real. gimn. Bohoričeva 24a. 22608-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospod

čez dan odsoten išče za 1. september skromno sobico. Gre tudi kot ustanovalec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vojen plačnik«. 22585-23a

Sobo

čisto in mirno, event. z vso oskrbo iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Eventuelno z oskrbo«. 22659-23a

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učiteljska družina

sprejme dijaka v vso oskrbo. Pomoč pri učenju, strogo nadzorstvo. Center, klavir, kopalnica. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22629-22

Dijaški dom

Kočevje
sprejme gojence dijake za leto 1940-41. Šolskoletna oskrbina dir. 6 tisoč. Proforsko nadzorstvo. Hišni red po osten. 22374-22

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Psa ptičarja

ki se je v četrtletju zvečer na gor. kolodvoru zatekel, dobi lastnik pri g. Dolinarju, Ljubljana VII, Hotimirova 8. 22613-27

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic!

Podpisana izjavjam, da nisem plačnica dolgov, ki jih kdorkoli napravi za moje ime. Antonija Ukmar, Ljubljana, Močnikova 5. 22600-31

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

I. brusnice

(Preiselbeeren) razpošilja v vsaki količini po povzetju po din 11 kg trgovina Karlo Kakaj, Ljubljana. 22627-34

Razno

KLISEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Novo ustanovljeno transportno podjetje razpisuje

konkurz

za strokovnega ravnatelja, ki je popolnoma verziran za vse transportne posle za tu- in inozemstvo.

Udeleženci konkurza morajo poslati:

1. Leto in kraj rojstva,
2. Šolske kvalifikacije;
3. podatke in izpričevala o dosedanjem udeleževanju v podjetjih in ustanovah a posebno v transportnih podjetjih,
4. dokaze, da perfektno obvlada žive tuje jezike,
5. fotografijo.

Prošnje poslati na oglasni odd. »Jutra«

najdalje do 1. IX. pod šifro »Transport«.

50

različnih modelov dvokoles

SI LAJNO BREZOVČEVNO OGLEDATE
ODI
IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Od Vas je

visno, da imate obliko vedno

JOS. REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica Svetoličnik

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

Preskerju,

Sv. PETRA C. 14

30 let Sokolskega doma v Gaberju

Dom je spomenik hudih borb celjskega Sokola

Celje, 16. avgusta

Te dni je poteklo 30 let, odkar je bil v Gaberju pri Celju otvoren Sokolski dom. Z otvoritvijo je bil spojen veliki »Celjski zlet«, ki je tedanje oblasti silno vznemirjal. Poedine številke »Narodnega dnevnika«, ki je izhajal v Celju, so prinesle avgusta 1910 polno notic o napovedi in izvršitvi zleta. Večina notic, posebno pa še poročila o poteku slavnosti, priča o velikih težkočah prirediteljev in o neverjetni kljubovalnosti nasprotnikov. Mnogo zanimivega o zletnih pripravah pove tudi prof. Janka Orožna »Zgodovina Celjskega Sokola«.

V Celju je dosti bratov in sester, ki so takrat pri prireditvi sodelovali ali se je vsaj udeležili. Tem so ostali dogodki v spominu, saj jih ni mogoče pozabiti, mlajšim

našim pripadnikom pa bodi spomin na to otvoritev vzpodbuda k živemu delu pri Sokolu. Sokolski dom v Gaberju je bil dograjen že leta 1909., otvoren pa v nedeljo 14. avgusta 1910. V soboto, na predvečer zletnega dne je bil v Sokolskem domu slavnostni koncert. V nedeljo 7.51 zjutraj so s posebnim vlakom prispeli v Štore Sokoli iz vseh krajev Slovenije in številno občinstvo. Razvil se je nato spreved z zveznim in 9 društvenimi prapori na čelu, dolg skoraj dva kilometra. V sprevedu je korakalo 1076 Sokolov. Občinstvo, ki si je ogledovalo spreved z Bukovega žlaka ali Bežigrada, je izjavilo, da je bil pogled nanj neizrečeno veličasten. Prvokrat je bil spreved razvrščen po župah, ki so bile takrat šele ustanovljene in še v povoj. Navzoče so bile župe: primorska (goriško-tržaška, idrijska, gorenjska, ljubljanska, Ljubljana I in celjska. Tudi pri drugem vlakcu, ki je prispel v Štore ob 10., je pričakoval goste oddelki Celjskega Sokola s konjenico. S tem vlakom so prišli bratje Hrvatje, Srbi, bolgarski zastopnik, dolenski župa in bratje iz Posavja. Z brati sta prispeli tudi fanfara iz Brežic in fanfara srbskega Sokola iz Zagreba. V tem sprevedu je bilo okoli 300 Sokolov.

Skušnje za nastop so se pričele po prihodu na zletišče, otvoritev doma je bila ob pol 12., opoldne pa banket na katerem so govorili domači bratje in zastopniki žup in zvez.

Pri popoldanski javni telovadbi je nastopilo 320 članov telovadcev, 44 moškega naraščaja Celjskega Sokola je nastopilo z vajami s palicami, na orodju je nastopilo več vrst. Nastopile so tudi ljubljanske in brežiške Sokolice. S tem seveda ni rečeno, da Celjski Sokol ob istemu času še ni imel članic, temveč je bilo njih pičlo število zaposleno z drugim delom na prireditvi. Primerjava nastopa članic na nam prav lepo dokazuje, kako so naše sestre svoje vrste v tridesetih, zlasti pa v zadnjih dvajsetih letih pomnožile, da ne govorimo o naraščanjih in ženski deci. Tu mislimo vsa naša društva.

Za propagando

pri gg. zdravnikih

išče

mlajšo moč

s popolnim znanjem hrvatskega in nekaj nemškega jezika farmacevtsko podjetje. — Mesto stalno.

Ponudbe s curriculum vitae, fotografijo in referencami na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28, pod br. 6/B-77.

Umrla je previdna s sv. zakramenti po dolgotrajni in mučni bolezni naša ljuba žena, mati, sestra, teta, gospa

MARIJA ABERŠEK roj. PREVOLNIK

Pogreb nepozabljen bo v nedeljo 18. t. m. ob 10. izpred hiše žalosti na pokopališču v št. Ilju pod Turjakom.

Mislina, dne 16. avgusta 1940.

Žalujejo rodbine: ABERŠEK, PREVOLNIK, RADOVIČ, KUHAČ, VERDNIK.

Transformator

za trajni učinek od okoli 250 KVA, gornja napetost 6000 V, dolnja napetost 380 V, eventualno 220 V, frekvenca 50 Hz. — Ponudbe poslati na ogl. odd. pod »Transformator«.